

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego dla klas IV-VII obowiązujący w Szkole Podstawowej nr 3 w Malborku

Zasady wystawiania ocen bieżących, śródrocznych i końcoworocznych:

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował umiejętności (wymagań) podstawowych (koniecznych), ma duże braki w zakresie podstawowej wiedzy i są na tyle duże, że nie roszą nadziei na ich usunięcie, nawet przy pomocy nauczyciela. Przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Nie wykonuje nawet najprostszyc prac domowych. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który w niewielkim stopniu opanował umiejętności (wymagania) podstawowe (konieczne). Ma duże braki w posiadanym zasobie wiedzy, które jednak można usunąć w dłuższym okresie czasu. Przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia wymagające zastosowania podstawowych umiejętności. Niedbale wykonuje prace domowe o niewielkim stopniu trudności. Redaguje krótkie prace pisemne, wypowiedzi zgodne z tematem.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował umiejętności (wymagania) podstawowe (konieczne) i potrafi je zastosować przy pomocy nauczyciela. Potrafi samodzielnie wykonać proste zadania zarówno na lekcji, jak i w domu. Pracuje, ale popełnia błędy polecenia są wykonywane nieprecyzyjnie, uczeń nie jest pewien swoich wypowiedzi pisemnych i ustnych. Jego przemyślenia są powierzchowne lub odtwórcze.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował umiejętności (wymagania) podstawowe i potrafi z nich korzystać samodzielnie. W niektórych treściach programowych opanował wymagania rozszerzone. Chętnie i systematycznie wykonuje prace domowe, choć czasem popełnia błędy. Jest aktywny w czasie lekcji. nie zawsze umie uzasadnić swoją wypowiedź, wie, ale nie wyjaśnia omawianych zjawisk.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował wymagania (umiejętności) podstawowe i potrafi je wykorzystać zupełnie samodzielnie. W wielu treściach programowych opanował wymagania dopełniające (ponadpodstawowe) i potrafi je zastosować. Jest bardzo aktywny na lekcjach, chętnie i poprawnie wykonuje zadania domowe. Pracuje zazwyczaj samodzielnie, wie i umie wyjaśnić. Jego wypowiedzi, zarówno ustne, jak i pisemne, są wolne od błędów, wyczerpujące, pomysłowe, twórcze. Mówi pełnymi zdaniami, uzasadnia swoją wypowiedź, znajduje w tekście przykłady na poparcie swych słów. Umie odnieść się do świata zewnętrznego, jeśli zachodzi taka potrzeba. Podczas pracy w grupie staje się liderem, umie nie tylko współpracować, lecz także nadaje ton działaniom innych, wprowadza nowe rozwiązania i pomysły.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował w stopniu pozwalającym na zupełnie samodzielne zastosowanie, nie tylko umiejętności (wymagania) podstawowe, ale także w wielu treściach programowych jego umiejętności są znacznie wykraczające (ponadpodstawowe) poza poziom podstawowy. Na lekcjach jest bardzo aktywny, bierze dział w konkursach i odnosi w nich sukcesy. Jego praca cechuje się

samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie. Potrafi analizować i interpretować dzieła plastyczne. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne.

SZCZEGÓŁOWE TREŚCI PROGRAMOWE KLASA IV

<i>Treści i cele edukacyjne</i>	<i>Terminy, trudniejsze wyrazy</i>	<i>Wymagania podstawowe (konieczne)</i>	<i>Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzone, dopełniające, wykraczające)</i>
Słuchanie i rozumienie tekstów			
Słuchanie i rozumienie tekstów.	-słuchanie, rozumienie -mimika, gestykulacja -barwa, siła głosu, intonacja	<i>Uczeń potrafi:</i> -rozpoznawać podstawowe cele wypowiedzi (pytanie, rozkaz, prośba, informowanie) -rozumie polecenia i proste informacje -reaguje mimiką, gestem na różne wypowiedzi -stosuje pozajęzykowe środki ekspresji podczas rozmowy -zachowuje się właściwie podczas uroczystości	<i>Uczeń:</i> -słucha ze zrozumieniem nagrań utworów, tekstów czytanych, mówionych -formułuje sądy na ich temat, uzasadnia, ocenia, porównuje teksty
Czytanie i rozumienie tekstów.	-kropka, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik -akapit, tytuł -tempo czytania, intonacja -kultura żywego słowa	<i>Uczeń potrafi:</i> -przeczytać głośno tekst, wyraziście i płynnie -odróżnia partie dialogowe od narracyjnych -czyta ze zrozumieniem baśnie, legendy, opowiadania -wykonuje proste instrukcje -posługuje się spisem treści i programem telewizyjnym	<i>Uczeń:</i> -rozumie relacje autor-czytelnik -dostrzega w tekście osobę opowiadającą -czyta z uwagą tekst literacki -czyta płynnie, biegle, uwzględniając akcenty logiczne -rozpoznaje w tekstach wyrazy pokrewne -czyta cicho i swobodnie wyszukuje najważniejsze informacje -czyta lektury pozaprogramowe i ocenia je
Praca z tekstem literackim	-baśń ludowa i literacka, podanie, wiersz, opowiadanie, -opis, zmyślenie prawdopodobne i	<i>Uczeń potrafi:</i> -rozpoznać baśń, wskazać jej cechy gatunkowe -odnaleźć motyw wędrowny -odróżnić opowiadanie od opisu -dostrzec wyróżniki graficzne (wers, strofa) i	<i>Uczeń:</i> -odróżnia kłamstwo od zmyślenia literackiego, wskazuje realistyczne i fantastyczne elementy świata przedstawionego -swobodnie opisuje postać literacką, omawia

	<p>nieprawdopodobne</p> <ul style="list-style-type: none"> -postać literacka, przebieg wydarzeń, zdarzenie -motyw wędrowny -autor, narrator, podmiot mówiący -dialog -wers, strofa, rym, epitet uosobienie, porównania, refren 	<p>brzmieniowe (rym) w poezji</p> <ul style="list-style-type: none"> -dostrzec różnice między zmyśleniem literackim a zmyśleniem w świecie rzeczywistym -rozpoznawać w tekstach elementy prawdopodobne i nieprawdopodobne -wskazać partie dialogowe i narracyjne w tekstach -odróżnić narratora od podmiotu lirycznego w wierszu -wskazać w baśni kontrast -wyszukać w wierszu epitety i określić ich funkcje -wskazać bohaterów utworu, odszukać fragmenty opisujące ich wygląd, wymienić wydarzenia w planie odtwórczym -wypowiedzieć się na temat lektury 	<p>postępowanie bohaterów</p> <ul style="list-style-type: none"> -posługuje się terminami zwrotka, rym, strofa, refren -wskazuje w wierszu rymy dokładne i niedokładne -oznacza literowo wersy rymujące się -wypowiada się swobodnie na temat lektury -dobiera epitety do wskazanych rzeczowników -rozpoznaje porównanie na podstawie połączeń innych niż „jak” -dostrzega poetycką funkcję środków artystycznych -odczytuje przesłania moralne baśni -odróżnia baśń od bajki na podstawie wyróżników gatunkowych
<p><u>Inne teksty kultury:</u></p> <p>Film, teatr, malarstwo, muzyka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -film fabularny, baśń filmowa -spektakl, inscenizacja -obraz, reprodukcja -muzyka popularna, klasyczna 	<p><i>Uczeń potrafi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -w skupieniu oglądać filmy, spektakle, słuchać muzyki, oglądać obrazy -odnaleźć w filmie, przedstawieniu cechy baśni -krótko wypowiedzieć się na temat filmu, przedstawienia, dzieła malarskiego -współtworzyć szkolną inscenizację -opowiedzieć o ulubionym wykonawcy muzyki 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -zauważa różnice w sposobie przekazu między filmem, teatrem, literaturą-potrafi opisać film, spektakl teatralny i porównać go z literackim pierwowzorem -opisać inscenizację posługując się terminami aktor, scena, scenografia itp. -uczestniczy w przygotowaniu inscenizacji, bierze udział w konkursach recytatorskich
<p>Radio, prasa, telewizja, komiks, reklama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -tło akustyczne -program edukacyjny -artykuł prasowy -komiks 	<p><i>Uczeń potrafi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -wskazać i wyróżnić charakterystyczne cechy przekazu radiowego -wykorzystać telewizyjny program edukacyjny do wzbogacenia wiedzy -zaprezentować ulubiony komiks, opowiedzieć o jego bohaterze 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -zauważa różnice w sposobie przekazu między radiem, telewizją, teatrem, literaturą -rozdziela rodzaje audycji radiowych i telewizyjnych (informacyjne, edukacyjne, rozrywkowe) -korzysta systematycznie z pism dziecięcych, ogląda programy edukacyjne
<p>Korzystanie z tekstów informacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -słownik ortograficzny, Słownik języka polskiego, encyklopedia -hasło, wyraz hasłowy -katalog alfabetyczny, karta biblioteczna 	<p><i>Uczeń potrafi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -przy pomocy korzystać z części hasłowej słowników, encyklopedii -znaleźć książkę w katalogu alfabetycznym 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -potrafi posługiwać się tekstami informacyjnymi, dokonując selekcji informacji -poszukuje informacji na określony temat w różnorodnych źródłach -wykorzystuje informacje z lektur

			popularnonaukowych
Tworzenie tekstów mówionych			
Indywidualna wypowiedź, rozmowa, dyskusja.	-informacja -rozmowa -dyskusja	<i>Uczeń potrafi:</i> -skonstruować pytanie, odpowiedź, prośbę, nakaz, zawiadomienie, zaproszenie zgodnie z intencją -udzielić informacji w zależności od okoliczności -włączyć się do rozmowy i wypowiadać się zgodnie z tematem -przygotować i przedstawić argument w dyskusji -zastosować w wypowiedziach formy grzecznościowe	<i>Uczeń:</i> -mówi płynnie i precyzyjnie na temat otaczającej rzeczywistości -uzasadnia własne zdanie, argumentuje swoje stanowisko -podejmuje rozmowę w określonym celu (prosi, zapytuje, przeprasza, odmawia, przedstawia) -używa zwrotów grzecznościowych właściwych rozmowie towarzyskiej -podtrzymuje kontakt z rozmówcą za pomocą środków językowych o funkcji kontaktowej -szanuje cudzą opinię
Opowiadanie, opis, sprawozdanie, charakterystyka.	-opowiadanie, opis, sprawozdanie, charakterystyka -narracja -fikcja literacka	<i>Uczeń potrafi:</i> -opowiedzieć o wydarzeniach rzeczywistych, treści utworu literackiego, filmu, audycji telewizyjnej -ułożyć opowiadanie twórcze na podstawie znanych tekstów -opisać w kilku zdaniach najważniejsze elementy przedmiotu, wyglądu postaci, wydarzenie z zachowaniem chronologii -wskazać cechy charakteru i zachowania bohatera	<i>Uczeń:</i> -planuje własną wypowiedź (ok.2 min.) -na podstawie lektury opisuje postać literacką, omawia postępowanie bohatera, swobodnie opowiada o zdarzeniach, dokonując selekcji informacji według stopnia ich trudności -posługuje się słownictwem związanym z określoną tematyką -w opowiadaniu wykorzystuje środki językowe właściwe tej formie, np. czasowniki wyrażające działanie, określenia nazywające okoliczności, wyrazy sygnalizujące relacje czasowe i przestrzenne -rozumie pojęcie fikcji literackiej
Realizacja głosowa tekstów literackich.	-recytacja, deklamacja -barwa, natężenie głosu, intonacja	<i>Uczeń potrafi:</i> -wypowiedzieć się wyraźnie i słyszalnie -poprawnie intonować zdania rozkazujące, pytające, oznajmujące, wykrzyknikowe -zmieniać barwę i natężenie głosu -przygotować recytację przynajmniej dwóch tekstów z pamięci	<i>Uczeń:</i> -recytuje teksty z właściwą ekspresją -bierze udział w uroczystościach szkolnych (recytacje) -bierze udział w szkolnych i miejskich konkursach recytatorskich

Tworzenie tekstów pisanych

<p>Pismo, ortografia, interpunkcja.</p>	<p>-ortografia, interpunkcja -kropka, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik</p>	<p><i>Uczeń potrafi:</i> -napisać czytelnie tekst, kreślić właściwe kształty liter i znaków graficznych -poprawnie pisać wyrazy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednostkowe i nietypowe, używane w konkretnych tekstach • z „rz” po spółgłosce i wyjątki • z „ch”, „h”, „rz”, „ż”, „u”, „ó” wymiennymi i niewymiennymi • z częstkami „-ów” i wyjątki oraz „-utki”, „-uchny” • z partykułą „nie” (rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki) • z upodobnieniami głosek (pomoc nauczyciela) oraz głoskami „ą”, „ę”, „en”, „em”, „om”, „on” • rozpoczynające się wielką literą (imiona, nazwiska, nazwy geograficzne, tytuły książek) <p>-rozdzielić zdania przecinkiem, zakończyć kropką, znakiem zapytania, wykrzyknikiem, użyć myślnika przy zapisie dialogu -zapisać datę (10.09.2001, 10 IX 2001)</p>	<p><i>Uczeń:</i> -poprawnie dzieli wyrazy przy przenoszeniu -poprawnie pisze zakończenia bezokoliczników i czasowników w czasie przeszłym -opanował pisownię wyrazów z „ó” i „rz” niewymiennym (zestaw ok.40 wyrazów) -zna zasady ortograficzne i poprawnie je stosuje w zapisach</p>
<p>Plan, opowiadanie, opis, charakterystyka, sprawozdanie, pamiętnik.</p>	<p>-plan ramowy, opis opowiadanie, pamiętnik, charakterystyka, sprawozdanie -narracja</p>	<p><i>Uczeń potrafi:</i> -przedstawić chronologicznie najważniejsze wydarzenia utworu -napisać krótkie opowiadanie twórcze i odtwórcze z dialogami -opisać przedmiot, postać, ujmując najważniejsze elementy -podać kilka cech bohatera literackiego -napisać sprawozdanie z wydarzenia z uwzględnieniem chronologii zdarzeń -zaplanować stronę w pamiętniku, dokonać wpisu -napisać krótki tekst, jasno formułując myśli, nie</p>	<p><i>Uczeń:</i> -zapisuje prosty dialog uwzględniający narrację -redaguje poprawnie opowiadanie, opis, plan odtwórczy, dziennik, pamiętnik, notatkę -układa plan własnej wypowiedzi (pod kierunkiem nauczyciela) -stosuje akapity -dostrzega błędy różnego typu w tekście własnym i cudzym, dokonuje korekty, udoskonala własny tekst -przeprowadzi i zapisze wywiad</p>

		używając powtórzeń wyrazów bez uzasadnienia	
Zaproszenie, list, telegram, życzenia, ogłoszenie, tekst reklamowy przepis	-zaproszenie, telegram, list, reklama, ogłoszenie, przepis, życzenia -nadawca, odbiorca, adresat, kod pocztowy	<i>Uczeń potrafi:</i> -napisać proste zaproszenie na uroczystość, zredagować życzenia -zaadresować list, telegram, kartkę pocztową -przygotować okolicznościowy telegram -napisać komunikatywne ogłoszenie -przygotować krótki tekst reklamowy -zapisywać wielką literą nazwy własne i wyrażenia grzecznościowe w listach -poprawnie posługiwać się skrótami w korespondencji -użyć zdań i równoważników zdań w pismach użytkowych	<i>Uczeń:</i> -stosuje właściwe dla formy wypowiedzi środki językowe -poprawnie redaguje instrukcję i przepis -dokonuje selekcji informacji według stopnia ich ważności oraz swobodnie zapisuje informacje na podany temat -w liście zapisuje poprawnie formy grzecznościowe, prawidłowo zapisuje datę -stosuje akapity
Nauka o języku.			
<u>Składnia.</u>	-wypowiedzenie (oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe) -zdanie pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, zdanie złożone, równoważnik zdania -podmiot, orzeczenie -spójnik	<i>Uczeń potrafi:</i> -wskazać wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące i wykrzyknikowe -odróżnić zdanie i równoważnik zdania -zgodnie z intencją konstruować i zastosować w tekście zdanie oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe -budować zdania o charakterze informacyjnym i apelatywnym -rozpoznać cel wypowiedzi nadawcy na podstawie interpunkcji i intonacji -zbudować zdanie pojedyncze i złożone -odróżnić i zbudować zdania pojedyncze i złożone -poprawnie rozdzielić przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym (proste przykłady) -stosować wielką literę na początku zdania, kończyć je kropką, znakiem zapytania, wykrzyknikiem, w zależności od intencji	<i>Uczeń:</i> -świadomie stosuje zdanie wykrzyknikowe -ustala schemat składniowy czasownika (na podstawie pytań o uzupełnienie zdania) -z formy czasownika odczytuje informacje o nadawcy i sytuacji mówienia -przekształca zdania ze względu na zmianę nadawcy lub odbiorcy -dostrzega różnice między zdaniem pojedynczym a złożonym -przekształca zdania pojedyncze na złożone i równoważniki zdań
<u>Fleksja.</u> Czasownik.	-czasownik -forma osobowa (osoba, rodzaj, liczba, czas)	<i>Uczeń potrafi:</i> -odróżnić formy osobowe od bezokoliczników -poprawnie utworzyć formy osobowe czasownika	<i>Uczeń:</i> -rozróżnia zwroty od wyrażień -bezbłędnie określa formy czasu, liczby, osoby,

	-bezokolicznik	-utworzyć i stosować formy w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym -zapisać poprawnie zakończenia bezokoliczników i zakończenia form osobowych -ęła, -ęło, -ęli -zapisać partykułę „nie” z czasownikami osobowymi i bezokolicznikami	rodzaju -bezbłędnie odróżnia czasownik od innych części mowy -rozpoznaje czasownik w funkcji orzeczenia -tworzy bezokoliczniki od form osobowych czasownika
Rzeczownik.	-rzeczownik, rzeczownik pospolity i własny -liczba, rodzaj, przypadek rzeczownika	<i>Uczeń potrafi:</i> -wskazać i samodzielnie użyć rzeczowników nazywających osoby, rzeczy, zwierzęta, rośliny, zjawiska -odróżnić rzeczowniki własne od pospolitych -określić wartości kategorii liczby i rodzaju -zastosować w zdaniach różne formy gramatyczne rzeczowników -poprawnie zapisać „nie” z rzeczownikami, „ą” i „ę” w końcówkach rzeczowników rodzaju żeńskiego, wielką literą zapisywać nazwy własne -poprawnie zapisać podane przez nauczyciela skróty w korespondencji	<i>Uczeń:</i> -bezbłędnie określa przypadek, liczbę i rodzaj rzeczownika -rozdziela temat i końcówkę -bezbłędnie odróżnia rzeczownik od innych części mowy -stosuje wskazaną przez nauczyciela formę rzeczownika -rozpoznaje rzeczownik w funkcji podmiotu
Przymiotnik.	-przymiotnik -kategoria liczby, rodzaju, przypadka	<i>Uczeń potrafi:</i> -określić rzeczowniki przymiotnikami -użyć poprawnych form gramatycznych -zapisać poprawnie partykułę „nie” z przymiotnikami w stopniu równym	<i>Uczeń:</i> -wyróżnia przymiotnik jako określenie rzeczownika -bezbłędnie rozróżnia przypadki, liczby i rodzaje przymiotnika
Liczebnik.	-liczebnik	<i>Uczeń potrafi:</i> -użyć liczebnika w prostych sytuacjach komunikacyjnych -zapisać datę cyframi rzymskimi i arabskimi	<i>Uczeń:</i> -bezbłędnie zapisuje daty -poprawnie używa liczebników w tworzonych tekstach (mówionych i pisanych)
Przysłówek.	-przysłówek	<i>Uczeń potrafi:</i> -użyć przysłówka jako określenia czasowników -zapisać „nie” z przysłówkami w stopniu równym	<i>Uczeń:</i> -wyróżnia przysłówek utworzony od przymiotnika jako określenie czasownika (czynność) -tworzy przysłówek od przymiotnika
Przyimek i spójnik.	-przyimek -spójnik	<i>Uczeń potrafi:</i> -użyć przyimków w prostym opisie -połączyć zdania pojedyncze w zdania złożone	<i>Uczeń:</i> -wyróżnia przyimek jako nieodmienną część mowy -poprawnie stosuje przyimki, określając stosunki

			przestrzenne -świadomie stosuje spójniki w zdaniu
Wykrzyknik i partykuła.		<i>Uczeń potrafi:</i> -użyć wykrzyknika zgodnie z intencją	
<u>Słownictwo i słowotwórstwo.</u>	-wyraz bliskoznaczny i przeciwstawny -związek frazeologiczny -zdrobnienie, zgrubienie	<i>Uczeń potrafi:</i> -użyć synonimu w tekście -utworzyć wyrazy przeciwstawne za pomocą partykuły „nie” -włączyć do tekstu związki frazeologiczne omawiane na lekcjach -utworzyć zdrobnienia i zgrubienia (proste przykłady) -zapisać poprawnie cząstki „-utki, „uchny” w zdrobnieniach	<i>Uczeń:</i> -wyróżnia wyrazy bliskoznaczne -wskazuje podobieństwa i różnice między wyrazami -wyjaśnia antonimy -wyjaśnia znaczenia wyrazu na podstawie kontekstu -rozumie znaczenia wyrazów związanych z tematyką tekstów i wyjaśnia ich sens
<u>Fonetyka.</u>	-litera, głoska, spółgłoska, samogłoska, sylaba -akcent, intonacja	<i>Uczeń potrafi:</i> -dostrzec zależności między pisownią a wymową -odróżnić głoskę od litery, samogłoskę od spółgłoski -podzielić wyraz na sylaby -posłużyć się alfabetem przy korzystaniu z wydawnictw informacyjnych -zapisać spółgłoski miękkie -poprawnie wymówić poznawane wyrazy	<i>Uczeń:</i> -dostrzeże różne funkcje głoski „i” -poprawnie artykułuje głoski w wypowiedzi ustnej, w czasie czytania i recytacji -rozumie różnice między głoską a literą (rozróżnienie akustyczne i graficzne)

SZCZEGÓŁOWE TREŚCI PROGRAMOWE KLASA V

<i>Treści i cele edukacyjne</i>	<i>Terminy, trudniejsze wyrazy</i>	<i>Wymagania podstawowe (konieczne)</i>	<i>Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzone, dopełniające, wykraczające)</i>
---------------------------------	------------------------------------	---	--

Słuchanie i rozumienie tekstów			
Słuchanie i rozumienie tekstów.	<ul style="list-style-type: none"> -intencja wypowiedzi -kultura rozmowy -dyskusja, argument, kontrargument -interpretacja głosowa 	<p><i>Uczeń potrafi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -odczytać intencję nadawcy na podstawie słów, gestów, mimiki -określić tematykę wysłuchanego tekstu -skoncentrować uwagę na dłuższym tekście -słucha ze zrozumieniem tekstów czytanych, mówionych, nagrań utworów -potrafi odnieść się do cudzych wypowiedzi 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -dostrzega różnice między językiem literackim a gwarą -rozróżnia mowę i tło akustyczne w przekazach audiowizualnych -potrafi nawiązać do wypowiedzi poprzednika w dyskusji -umie dobrać argumenty i kontrargumenty na poparcie własnej tezy -ma świadomość rozwoju różnych przekazów, sposobów komunikowania się
Czytanie i rozumienie tekstów.	<ul style="list-style-type: none"> -kropka, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik -akapit, tytuł -tempo czytania, intonacja -kultura żywego słowa -wielokropek, dwukropek, myślnik -dykcja, rytm -podtytuł, kwalifikator 	<p><i>Uczeń potrafi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -czyta poprawnie, wyraźnie i płynnie z uwzględnieniem znaków przestankowych, akcentów logicznych, właściwego tempa -potrafi wyszukać właściwe fragmenty tekstu -rozumie relacje autor-czytelnik -zauważa różnice między polszczyzną potoczną i literacką 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -umie oddać charakter postaci poprzez szczególną intonację, barwę głosu, tempo -korzysta z książkowych przypisów i odnośników -odczytuje kwalifikatory ze słowników i encyklopedii -czyta lektury z listy lektur nadobowiązkowych -korzysta z różnych źródeł informacji, gromadząc materiały na określony temat
Praca z tekstem literackim	<ul style="list-style-type: none"> - podanie, wiersz, opowiadanie, mit, powieść -opis, zmyślenie prawdopodobne i nieprawdopodobne -postać literacka, przebieg wydarzeń -akcja, czas i miejsce akcji -morał -autor, narrator, podmiot mówiący -dialog -wers, strofa, rym, epitet uosobienie, porównania, 	<p><i>Uczeń potrafi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -umieć odróżnić prozę od poezji, partie dialogowe od narracji, świat fikcji artystycznej od rzeczywistości -swobodnie opisuje postać literacką, omawia postępowanie bohaterów -posługuje się terminami zwrotka, rym, strofa, refren -wskazuje w wierszu rymy dokładne i niedokładne -oznacza literowo wersy rymujące się -wypowiada się swobodnie na temat lektury -dobiera epitety do wskazanych rzeczowników -rozpoznaje porównanie na podstawie połączeń innych niż „jak” -dostrzega poetycką funkcję środków artystycznych -wskazać bohaterów utworu, odszukać fragmenty 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -interpretuje morał bajki za pomocą przysłów -wskazuje środki rymotwórcze i poetyckiego obrazowania i określa ich funkcje -redaguje odtwórczy plan wydarzeń(ramowy) -dzieli tekst na części w porządku logicznym i nadaje tytuły poszczególnym akapitom -potrafi dokonać przekładu intersemiotycznego tekstu -odróżnia mit, podanie i dostrzega związek z tradycją -znajduje w tekście literackim cytaty, fragmenty dotyczące omawianych zagadnień -tworzy plastyczną wizję przenośni i potrafi rozumie

	przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy -proza, poezja	opisujące ich wygląd -wyszukuje znaczenie związków frazeologicznych pochodzących z mitologii -samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji	jej sens
<u>Inne teksty kultury:</u> Film, teatr, malarstwo, muzyka.	-gatunek filmowy (film: przygodowy, sensacyjny, horror, wojenny itp.) -adaptacja filmowa i teatralna -motyw malarski, literacki, muzyczny	<i>Uczeń potrafi:</i> -w skupieniu oglądać filmy, spektakle, słuchać muzyki, oglądać obrazy i zauważa różnice w sposobie przekazu -krótko wypowiedzieć się na temat filmu, przedstawienia, dzieła malarskiego -współtworzyć szkolną inscenizację -wskazać kilka cech charakterystycznych popularnych gatunków filmowych	<i>Uczeń:</i> -potrafi opisać film, spektakl teatralny i porównać go z literackim pierwowzorem -uczestniczy w przygotowaniu inscenizacji, bierze udział w konkursach recytatorskich -wykorzystuje dzieła malarskie lub muzyczne do zaproponowanych działań twórczych -przygotuje wypowiedź na temat wybranego dzieła sztuki lub produktu kultury masowej, wykorzystuje słownictwo związane z tematem
Radio, prasa, telewizja, komiks, reklama.	-tło akustyczne -program edukacyjny -artykuł prasowy -program rozrywkowy (teleturniej, kabaret, widowisko) -hasło reklamowe, slogan -plakat, folder	<i>Uczeń potrafi:</i> -wskazać i wyróżnić charakterystyczne cechy przekazu telewizyjnego i radiowego, internetu -zaprezentować ulubiony komiks, opowiedzieć o jego bohaterze -omówić i ocenić wybrany program telewizyjny -korzystać z pism dziecięcych -napisać krótki tekst informacyjny do gazetki - określić podstawowe cechy narracji	<i>Uczeń:</i> -tworzy folder reklamujący (w grupie) -proponuje elementy tła akustycznego do nagrania słuchowiska radiowego -porównuje rysunki, kompozycje w różnych komiksach -wyraża sąd na temat wartości artystycznej komiksu -wyodrębnia z reklamy slogan -projektuje plakat na określony temat, tworzy hasła reklamowe (praca zespołowa)
Korzystanie z tekstów informacyjnych.	-słownik ortograficzny, słownik języka polskiego, słownik wyrazów bliskoznacznych -notka biograficzna -encyklopedia multimedialna	<i>Uczeń potrafi:</i> -wyjaśnić znaczenie wyrazu, korzystając ze słownika lub encyklopedii -poprawia popełnione błędy ortograficzne, korzystając ze słownika ortograficznego -odnajduje reguły w części słownika zawierającego zasady ortografii i interpunkcji -przy pomocy nauczyciela zastępuje wyrazy ich synonimami, korzystając ze słownika	<i>Uczeń:</i> -potrafi posługiwać się tekstami informacyjnymi, dokonując selekcji informacji -poszukuje informacji na określony temat w różnorodnych źródłach -wykorzystuje słownik wyrazów bliskoznacznych w czasie pisania tekstu -wyszukuje informacje na określony temat w encyklopedii multimedialnej

Tworzenie tekstów mówionych			
Indywidualna wypowiedź, rozmowa, dyskusja.	-informacja -rozmowa -dyskusja -oficjalna i nieoficjalna sytuacja komunikacyjna -argument, kontrargument	<i>Uczeń potrafi:</i> -skonstruować pytanie, odpowiedź, prośbę, nakaz, zawiadomienie, zaproszenie zgodnie z intencją -włączyć się do rozmowy i wypowiadać się zgodnie z tematem (proste sytuacje) -uzasadnić własne zdanie, przygotować i przedstawić argument w dyskusji (w grupach) -zastosować w wypowiedziach formy grzecznościowe -rozdzielić oficjalne i nieoficjalne sytuacje mówienia -mówi jasno, komunikatywnie, uwzględniając osobę adresata	<i>Uczeń:</i> -używa w dyskusji kontrargumentu, stosuje odpowiednie wyrażenia i zdania dla obrony własnego stanowiska -używa zwrotów grzecznościowych właściwych rozmowie towarzyskiej -podtrzymuje kontakt z rozmówcą za pomocą środków językowych o funkcji kontaktowej -wyraża swoje stanowisko wobec określonego zagadnienia -szanuje cudzą opinię
Opowiadanie, opis, sprawozdanie, charakterystyka.	-opowiadanie, opis, sprawozdanie, charakterystyka -narracja -fikcja literacka -opowiadanie twórcze i odtwórcze -komentarz, relacja	<i>Uczeń potrafi:</i> -opowiedzieć o wydarzeniach rzeczywistych, treści utworu literackiego, filmu, audycji telewizyjnej, posługując się słownictwem związanym z określoną tematyką -ułożyć opowiadanie odtwórcze na podstawie znanych tekstów -wskazać cechy charakteru i zachowania bohatera - na podstawie lektury opisuje postać literacką, omawia postępowanie bohatera, swobodnie opowiada o zdarzeniach, dokonując selekcji informacji według stopnia ich ważności -	<i>Uczeń:</i> -konstruuje dłuższe opowiadanie twórcze -nazywa i ocenia cechy charakteryzowanej postaci -przeprowadza relację z aktualnie trwającego wydarzenia -w opowiadaniu, opisie, dialogu wykorzystuje środki językowe właściwe tej formie -rozumie pojęcie fikcji literackiej -prezentuje na forum w sposób swobodny, przekonująco, z odpowiednią intonacją własny program działania (np. w samorządzie klasowym)
Realizacja głosowa tekstów literackich.	-recytacja, deklamacja -barwa, natężenie głosu, intonacja	<i>Uczeń potrafi:</i> -wypowiedzieć się wyraźnie i słyszalnie -poprawnie intonować zdania rozkazujące, pytające, oznajmujące, wykrzyknikowe -zmieniać barwę i natężenie głosu -przygotować recytację przynajmniej dwóch tekstów z pamięci	<i>Uczeń:</i> -recytuje teksty z właściwą ekspresją -bierze udział w uroczystościach szkolnych (recytacje) -bierze udział w szkolnych i miejskich konkursach recytatorskich
Tworzenie tekstów pisanych			
Pismo, ortografia, interpunkcja.	-ortografia, interpunkcja -kropka, przecinek, znak	<i>Uczeń potrafi:</i> -zna zasady pisowni i poprawnie zapisuje wyrazy:	<i>Uczeń:</i> -opanował pisownię powyżej 30 wyrazów z „ż” i „h”

	zapytania, wykrzyknik, dwukropek, wielokropek, myślnik	<ul style="list-style-type: none"> zestaw ok. 20 wyrazów z „h” i „ż” rzeczowniki zakończone na –un, -unek, -unka, -ulec i –arz, -erz, -aż, -eż czasowniki zakończone na –uję, -ujesz, -uje zakończenia bezokolicznika z zakresu słownika czynnego z „ż”, „h”, „ch” <p>-poprawnie dzieli wyrazy przy przenoszeniu -zna i wykorzystuje znaki interpunkcyjne -poprawnie zapisuje partykułę nie z różnymi częściami mowy</p>	niewymiennym -zna zasady ortograficzne i poprawnie je stosuje w zapisach -w pracach pisemnych (w szczególności zapisach dialogu) stosuje prawidłowo znane znaki interpunkcyjne -zapisuje poprawnie tytuły gazet, trudniejsze nazwy geograficzne, nazwy mieszkańców miast i państw
<u>Formy wypowiedzi</u> Plan, opowiadanie, opis, charakterystyka, sprawozdanie, pamiętnik.	-opis postaci -opowiadanie -charakterystyka -streszczenie -relacja z wycieczki -dialog	<i>Uczeń potrafi:</i> -zapisuje prosty dialog uwzględniający narrację -redaguje poprawnie opowiadanie, opis, plan odtwórczy, charakterystykę, streszczenie artykułu prasowego -układa plan własnej wypowiedzi (pod kierunkiem nauczyciela) -stosuje akapity -dostrzega błędy różnego typu w tekście własnym i cudzym, dokonuje korekty, udoskonala własny tekst -tworzy lub odtwarza dialogi rzeczywiste lub wyobrażone -relacjonuje wydarzenia z wycieczki -krótko i zwięźle przedstawia fabułę utworu, wątek -stosuje odpowiednią kompozycję -wypowiada własne zdanie stosując trafne argumenty - dba o bogate słownictwo i poprawny styl	<i>Uczeń:</i> -zestawia cechy przeciwstawne, tworząc opisy kontrastowe -ocenia w kilku zdaniach postać fikcyjną lub rzeczywistą -w tworzonych wypowiedziach stosuje znane związki frazeologiczne, wyrazy bliskoznaczne -ustala zakres treści, wybiera formę i styl wypowiedzi -potrafi wynotować najistotniejsze treści z czytanego tekstu popularnonaukowego, literackiego, prasowego -stosuje zdania pojedyncze rozwinięte, zdania złożone i równoważniki w celu urozmaicenia wypowiedzi
<u>Formy użytkowe</u> Zaproszenie, list, telegram, życzenia, ogłoszenie, tekst reklamowy	- instrukcja, notatka, zawiadomienie	<i>Uczeń potrafi:</i> -zaadresować list, telegram, kartkę pocztową -przygotować okolicznościowy telegram, zredagować list, ogłoszenie, zaproszenie i zawiadomienie, uwzględniając charakterystyczne dla danej formy środki językowe -zredagować list do fikcyjnego bohatera literackiego	<i>Uczeń:</i> -dokonuje selekcji informacji według stopnia ich ważności oraz swobodnie zapisuje informacje na podany temat -wykonuje projekty graficzne zaproszenia, życzeń, ogłoszenia, zawiadomienia -redaguje notatkę jako krótki wniosek wpływający

Notatka, instrukcja		-sporządzić notatkę z lektury -ułożyć instrukcję (np. obsługi urządzenia) -zapisywać wielką literą nazwy własne i wyrażenia grzecznościowe w listach -poprawnie posługiwać się skrótami w korespondencji -użyć zdań i równoważników zdań w pismach użytkowych -stosuje akapity	z przebiegu lekcji w postaci <ul style="list-style-type: none"> • skrótego zapisu • planu
Nauka o języku.			
<u>Składnia.</u>	-wypowiedzenie, zdanie, równoważnik zdania -związki wyrazów w zdaniu (współrzędne i podrzędne) -orzeczenie podmiot, określenia, przydawka -zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie	<i>Uczeń potrafi:</i> -odróżnić zdanie i równoważnik zdania -tworzy szeregi wyrazowe -poprawnie stosuje przecinki przy wyliczaniu -rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu; wyraz określany i określający -wskazuje podmiot, orzeczenie, przydawkę, okolicznik i dopełnienie w zdaniu -rozpoznaje zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie -tworzy zdania złożone, ukazując różne zależności między faktami -dokonuje rozbioru logicznego zdania pojedynczego	<i>Uczeń:</i> -rozumie funkcje równoważników w różnych formach użytkowych -przekształca zdanie na równoważnik i odwrotnie -porządkuje składniki zdania ze względu na ich kolejność -oddziela przecinkiem jednorodne człony zdania -potrafi narysować wykres zdania pojedynczego -rozróżnia zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie
<u>Fleksja.</u> Czasownik.	-czasownik -forma osobowa (osoba, rodzaj, liczba, czas) -bezokolicznik	<i>Uczeń potrafi:</i> -bezbłędnie odróżnia czasownik od innych części mowy -odróżnić formy osobowe od bezokoliczników -poprawnie utworzyć formy osobowe czasownika -utworzyć i stosować formy w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym -rozpoznaje formy trybu oznajmującego, rozkazującego, przypuszczającego -zapisać poprawnie zakończenia bezokoliczników i zakończenia form osobowych -ęła, -ęło, -ęli -zapisać partykułę „nie” z czasownikami osobowymi i bezokolicznikami	<i>Uczeń:</i> -rozróżnia zwroty od wyrażeń -tworzy czasowniki dokonane i niedokonane -poprawnie akcentuje formy trybu -poprawnie pisze cząstki –bym, -byś, -by

Rzeczownik.	-rzeczownik, rzeczownik pospolity i własny, osobowy i nieosobowy, żywotny i nieżywotny -liczba, rodzaj, przypadek rzeczownika -częstki fleksyjne, temat, końcówka	<i>Uczeń potrafi:</i> -bezbłędnie określa przypadek, liczbę i rodzaj rzeczownika -stosuje wskazaną przez nauczyciela formę rzeczownika -posługuje się kategoriami rzeczowników (osobowe i nieosobowe, własne i pospolite, żywotne i nieżywotne) -wskazuje temat i końcówkę	<i>Uczeń:</i> -rozpoznaje rzeczowniki nazywające cechy, pojęcia, czynności -rozpoznaje tematy oboczne rzeczownika -wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne w tworzonych tekstach
Przymiotnik.	-przymiotnik -kategoria liczby, rodzaju, przypadka -stopnie (równy, wyższy, najwyższy), stopniowanie nieregularne	<i>Uczeń potrafi:</i> -określić rzeczowniki przymiotnikami -użyć poprawnych form gramatycznych -zapisać poprawnie partykułę „nie” z przymiotnikami w stopniu równym -bezbłędnie rozróżnia przypadki, liczby i rodzaje przymiotnika -stopniuje regularnie przymiotniki	<i>Uczeń:</i> -stopniuje przymiotniki -rozpoznaje przymiotniki nie podlegające stopniowaniu -rozpoznaje w zdaniu przymiotniki w roli przydawki
Liczebnik.	-liczebnik	<i>Uczeń potrafi:</i> -wyróżnić liczebnik spośród innych części mowy -poprawnie zapisuje daty, używa liczebników w tekstach ustnych i pisanych	<i>Uczeń:</i> -rozróżnia liczebniki główne, porządkowe (zbiorowe) -poprawnie pisze zmiękczenia w liczebnikach -poprawnie akcentuje formy liczebników
Zaimek.	-zaimek	<i>Uczeń potrafi:</i> -świadomie stosować zaimki w wypowiedziach ustnych i pisemnych -rozumie znaczenie zaimków i ich funkcje	<i>Uczeń:</i> -wyjaśnia znaczenie zaimków w tekście czytany i w wypowiedzi
Przysłówek.	-przysłówek	<i>Uczeń potrafi:</i> -użyć przysłówka jako określenia czasowników -poprawnie zapisać przysłówki -tworzyć przysłówki od przymiotnika	<i>Uczeń:</i> -poprawnie pisze partykułę nie z przysłówkami
Przyimek i spójnik.	-przyimek -spójnik	<i>Uczeń potrafi:</i> -wyróżnia przyimek jako nieodmienną część mowy -poprawnie stosuje przyimki, określając stosunki przestrzenne -świadomie stosuje spójniki w zdaniu	<i>Uczeń:</i> -poprawnie pisze często używane wyrażenia przyimkowe -trafnie stosuje spójniki w zdaniu złożonym współrzędnie
Wykrzyknik i		<i>Uczeń potrafi:</i>	<i>Uczeń:</i>

partykuła.		-użyć wykrzyknika zgodnie z intencją	-poprawnie zapisuje wykrzykniki
<u>Słownictwo i słowotwórstwo.</u>	-wyraz bliskoznaczny i przeciwstawny -związek frazeologiczny -zdrobnienie, zgrubienie -wyraz podstawowy i pochodny	<i>Uczeń potrafi:</i> -wyróżnia wyrazy bliskoznaczne -odróżnia wyrazy o identycznym brzmieniu a innym znaczeniu -wyjaśnia antonimy -wyjaśnia znaczenia wyrazu na podstawie kontekstu -buduje proste wyrazy pochodne -poprawnie tworzy i zapisuje stopień wyższy i najwyższy przymiotnika	<i>Uczeń:</i> -trafnie dobiera synonimy i związki frazeologiczne -poprawnie zapisuje przymiotniki złożone typu jasnożółty, białoczerwony -podaje wyraz przeciwstawny bez partykuły nie
<u>Fonetyka.</u>	-głoska dźwięczna, bezdźwięczna; ustna nosowa; miękka, twarda	<i>Uczeń potrafi:</i> -poprawnie wymówić poznawane wyrazy -rozróżnia spółgłoski dźwięczne-bezdźwięczne, twarde-miękkie, ustne-nosowe -dostrzega różne funkcje głoski „i” -poprawnie artykułuje głoski w wypowiedzi ustnej, w czasie czytania i recytacji -rozumie różnice między głoską a literą (rozróżnienie akustyczne i graficzne)	<i>Uczeń:</i> -poprawnie zapisuje spółgłoski dźwięczne w wyrazach -poprawnie oznacza miękkość spółgłosek -

SZCZEGÓŁOWE TREŚCI PROGRAMOWE KLASA VI

<i>Treści i cele edukacyjne</i>	<i>Terminy, trudniejsze wyrazy</i>	<i>Wymagania podstawowe (konieczne)</i>	<i>Wymagania ponadpodstawowe (rozszerzone, dopełniające, wykraczające)</i>
---------------------------------	------------------------------------	---	--

Słuchanie i rozumienie tekstów			
Słuchanie i rozumienie tekstów.	-aluzja -ironia -modulacja głosu	<i>Uczeń potrafi:</i> -słucha ze zrozumieniem nagrań utworów, tekstów czytanych, mówionych -formułuje sądy na ich temat, uzasadnia -potrafi odnieść się do cudzych wypowiedzi -odczytuje intencję nadawcy na podstawie słów, gestów, mimiki	<i>Uczeń:</i> -odczytuje dosłowny i ukryty sens wysłuchanego tekstu -ocenia i porównuje różne formy przekazu -nawiązuje do wypowiedzi poprzednika w dyskusji -dostrzega humor w wypowiedzi
Czytanie i rozumienie tekstów.	-cytat -antologia	<i>Uczeń potrafi:</i> -czytać biegle, wyraziście ze zrozumieniem różne rodzaje tekstu -dostrzega w tekście osobę mówiącą -swobodnie wyszukuje najważniejsze informacje -odróżnia prozę od poezji, partie dialogowe od narracyjnych, świat fikcji literackiej od rzeczywistości -wskazuje różnice między językiem literackim a potocznym	<i>Uczeń:</i> -czyta tekst w różnych intencjach (np. zniechęcenia, zachęcenia, rozśmieszenia) -dostrzega i wyjaśnia wyrazy trudne -określa funkcje czytanych utworów -wyjaśnia dosłowny i ukryty sen utworu, tytułu -potrafi wybrać trzy reprezentatywne teksty związane z zaproponowanym tematem (np. przyjaźń, bohaterstwo)
Praca z tekstem literackim	-powieść przygodowa, fantastycznaukowa, młodzieżowa, współczesna, historyczna -narrator, podmiot liryczny pierwszoosobowy, trzecioosobowy -świat przedstawiony, bohater główny, drugoplanowy, epizodyczny, wątek -główna myśl utworu -sens dosłowny i ukryty	<i>Uczeń potrafi:</i> -rozpoznać nadawcę i adresata tekstu literackiego, historycznego, artykułu prasowego -wyróżnia w utworze epickim elementy świata przedstawionego -odczytuje główną myśl utworu -wskazuje realistyczne i fantastyczne elementy świata przedstawionego -odróżnia tekst literacki od nieliterackiego -charakteryzuje bohatera na podstawie jego czynów, dialogów, wypowiedzi narratora -zna i rozumie znaczenie terminów rym, rytm, strofa, epitet, porównanie, przenośnia, uosobienie -odnajduje środki artystyczne w wierszu -rozpoznaje cechy wybranych typów powieści	<i>Uczeń:</i> -potrafi określić typ narratora -odczytuje przenośny sens utworu i uzasadnia swoje zdanie -wypowiada się na temat utworu, wykorzystując elementy fachowej terminologii -tworzy mentalną obrazującą odmiany powieści -stosuje spostrzeżenia z tekstów literackich w praktycznych sytuacjach (argument w dyskusji, motto)
<u>Inne teksty kultury:</u>	-film obyczajowy, dramat, science fiction -gest mimika,	<i>Uczeń potrafi:</i> -opisać własne wrażenia po obejrzeniu film, przedstawienia, koncertu muzyki	<i>Uczeń:</i> -umie opisać cechy gatunkowe filmu fantastycznaukowego, obyczajowego, dramatu

Film, teatr, malarstwo, muzyka.	choreografia, scenografia -reżyser, scenarzysta, kompozytor, scenograf, choreograf -kultura masowa	-wskazać twórczo i twórców przedstawienia teatralnego -wskazać kilka charakterystycznych cech popularnych gatunków filmowych	-przygotuje wypowiedź na temat wybranego dzieła sztuki lub produktu kultury masowej -zaproponuje elementy adaptacji tekstu literackiego na potrzeby inscenizacji, przygotuje fragmenty muzyczne, stroje dekoracje
Radio, prasa, telewizja, komiks, reklama.	-mass media -wybrane gatunki telewizyjne i radiowe (program rozrywkowy, edukacyjny), talk show, reality show -perswazja w reklamie	<i>Uczeń potrafi:</i> -ułożyć krótką historyjkę z tekstem -odróżnić gatunki programów telewizyjnych i radiowych -włączyć się do przygotowania krótkiego programu telewizyjnego lub radiowego na wzór talk show -wskazać poszczególne działy w gazecie	<i>Uczeń:</i> -przygotuje klasowe wiadomości na wzór telewizyjnych -napisze artykuł na potrzeby wybranego działu gazety -porównuje środki oddziaływania reklamy prasowej, radiowej i telewizyjnej -dostrzeże środki perswazyjne w reklamie
Korzystanie z tekstów informacyjnych.	-słownik frazeologiczny, poprawnej polszczyzny -słownik terminów literackich -leksykon -folder, przewodnik -internet	<i>Uczeń potrafi:</i> -wykorzystać podstawowe źródła informacyjne -skorzystać z folderów, przewodników w prostych sytuacjach -dokonać selekcji informacji	<i>Uczeń:</i> -ocenia intuicyjnie wiarygodność źródła informacji -opracowuje zagadnienie na podstawie różnych źródeł informacji -w codziennej pracy korzysta ze słowników, leksykonów, encyklopedii, internetu
Tworzenie tekstów mówionych			
Indywidualna wypowiedź, rozmowa, dyskusja.	-dyskusja -kontrargument, argument	<i>Uczeń potrafi:</i> -zbudować poprawnie teksty jedno- i wielozdaniowe w różnych sytuacjach komunikacyjnych -zabiera głos w dyskusji na temat utworu, filmu, dzieła sztuki, postaw bohaterów itp., używając rzeczowych argumentów -przestrzega zasad kultury dyskusji, szanuje poglądy innych	<i>Uczeń:</i> -mówi jasno, komunikatywnie, zgodnie z tematem i założonym celem wypowiedzi, z uwzględnieniem poprawnej artykulacji, dykcji, intonacji, pauzowania i tempa -umie różnicować stylistycznie swoją wypowiedź, uwzględniając osobę adresata -aktywnie bierze udział w dyskusji i potrafi przedstawić kontrargumenty
Opowiadanie, opis, sprawozdanie, charakterystyka.	-ocena obiektywna i subiektywna -motywacja	<i>Uczeń potrafi:</i> -konstruować dłuższe opowiadanie twórcze -potrafi zdać relację z przeczytanego tekstu -redaguje dialogi na różne tematy -opowiada o swoich przygodach, przeżyciach	<i>Uczeń:</i> -redaguje teksty reklamowe o funkcji informacyjnej i perswazyjnej ze zwróceniem uwagi na etyczny wymiar składanych obietnic -umie umotywować swą niechęć do bohatera

		-opisuje przedmiot, krajobraz, osobę, używając słownictwa charakterystycznego dla opisu	literackiego lub filmowego -wypowiada się żywo, barwnie, pamiętając o chronologii wydarzeń, stosując właściwe formy gramatyczne
Realizacja głosowa tekstów literackich.	-recytacja, deklamacja -barwa, natężenie głosu, intonacja	<i>Uczeń potrafi:</i> -wypowiedzieć się wyraźnie i słyszalnie -poprawnie intonować zdania rozkazujące, pytające, oznajmujące, wykrzyknikowe -zmieniać barwę i natężenie głosu -przygotować recytację przynajmniej dwóch tekstów z pamięci	<i>Uczeń:</i> -recytuje teksty z właściwą ekspresją -bierze udział w uroczystościach szkolnych (recytacje) -bierze udział w szkolnych i miejskich konkursach recytatorskich
Tworzenie tekstów pisanych			
Pismo, ortografia, interpunkcja.	-ortografia, interpunkcja -kropka, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik -cudzysłów	<i>Uczeń potrafi:</i> -zna zasady i poprawnie pisze: <ul style="list-style-type: none"> • przedrostki roz-, bez, wz-, weź-, ws-, wes-, z-(s-, ś-) • zakończenia –ski –cki, –dzki, –stwo, –ctwo, –dztwo, –śba, żba • wyrazy z „en”, „em”, „on”, „om” • „nie” z różnymi częściami mowy -stosuje zasady ortograficzne dotyczące pisowni wyrazów z „ż”, „rz”, „u”, „ó”, „h”, „ch” poznane w klasach wcześniejszych -rozumie pojęcie łącznika jako znaku graficznego używanego przy łączeniu wyrazów złożonych -zna i stosuje zasady interpunkcyjne: <ul style="list-style-type: none"> • stosuje cudzysłów w tytułach i cytatach • przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym • interpunkcja obowiązująca w dialogu i planie 	<i>Uczeń:</i> -poprawnie pisze wyrazy obcego pochodzenia -świadomie stosuje i poprawnie zapisuje przymiotniki złożone -poprawnie zapisuje skróty -wprowadza cytaty do tekstu, stosując dwukropki i cudzysłowy
<u>Formy wypowiedzi</u> Plan, opowiadanie,	-opowiadanie z dialogiem -opis krajobrazu i dzieła sztuki -charakterystyka -streszczenie	<i>Uczeń potrafi:</i> -krótko i zwięźle przedstawić fabułę utworu, wątek, posługując się odpowiednimi środkami językowymi -stosuje typowe dla opisu słownictwo nazywające wielkość, kształt, kolor, położenia przedmiotów	<i>Uczeń:</i> -zbiera, selekcjonuje materiał, sporządza notatki -wykorzystuje frazeologię związaną z tematem -wypowiada się w różnej formie, wykorzystując zdobyte umiejętności literackie i plastyczne

opis, charakterystyka, sprawozdanie, pamiętnik.		-układa opowiadanie o swoich przygodach, przeżyciach wg chronologii zdarzeń, uzewnętrznia swoje myśli i uczucia -konstruuje opowiadanie z dialogiem, stosując właściwą formę zapisu -redaguje odtwórczy plan opowiadania	-potrafi trafnie ocenić postępowanie własne i innych, dostrzegając wartości uniwersalne -gromadzi i wykorzystuje słownictwo oceniające, wartościujące różne postawy bohaterów -umie wyobrazić sobie dalsze losy bohatera, wykorzystując realia epoki, cechy osobowości bohatera, cechy gatunku -świadomie posługuje się mową zależną i niezależną -redaguje plan szczegółowy opowiadania -rozdziela opis rzeczowy i artystyczny -podejmuje próby streszczenia łatwego tekstu
<u>Formy użytkowe</u> Zaproszenie, list, telegram, życzenia, ogłoszenie, tekst reklamowy przepis	-list oficjalny -telegram -blankiet	<i>Uczeń potrafi:</i> -redaguje telegram do różnych adresatów, poprawnie stosuje zwroty grzecznościowe w telegramach okolicznościowych -redaguje list oficjalny, wykorzystując właściwe słownictwo -wypełnia poprawnie prosty blankiet, formularz	<i>Uczeń:</i> -redaguje teksty reklamowe -w liście oficjalnym dobiera stosowny styl ze względu na treść i adresata -potrafi zbudować prostą wizualno-słowną reklamę produktu
Nauka o języku.			
<u>Składnia.</u>	-podmiot szeregowy, podmiot w dopełniaczu -zdanie bezpodmiotowe -zдания złożone współrzędnie i podrzędnie	<i>Uczeń potrafi:</i> -stosuje różne rodzaje zdań w zależności od celu wypowiedzi -świadomie posługuje się szykiem wyrazów w zdaniu w celu uniknięcia dwuznaczności -stosuje różne rodzaje orzeczenia i podmiotu -rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe -wykorzystuje w wypowiedziach zdania współrzędnie złożone -dostrzega związki między wyrazami w zdaniu -odróżnia zdanie od równoważnika	<i>Uczeń:</i> -rozpoznaje różne rodzaje podmiotu -opisuje stosunki między zdaniami składowymi w zdaniu złożonym i przedstawia je graficznie -poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne zdaniu złożonym -używa poprawnych form gramatycznych wyrazów w zdaniu

<p><u>Fleksja.</u> Czasownik.</p>	<p>-czasownik -forma osobowa (osoba, rodzaj, liczba, czas) -bezokolicznik</p>	<p><i>Uczeń potrafi:</i> -rozpoznaje w tekście czasowniki -posługuje się poprawnymi formami osoby, liczby, rodzaju czasownika we wszystkich czasach -posługuje się formą bezokolicznika -rozpoznaj i tworzy czasowniki zakończone na –no, –to -rozpoznaje czasownik w funkcji orzeczenia</p>	<p><i>Uczeń:</i> -stosuje różne formy czasowników w celu stylistycznego urozmaicenia wypowiedzi -poprawnie zapisuje formy czasu przeszłego</p>
<p>Rzeczownik.</p>	<p>-rzeczownik, rzeczownik pospolity i własny -liczba, rodzaj, przypadek rzeczownika -przydawka -dopełnienie -oboczność</p>	<p><i>Uczeń potrafi:</i> -rozpoznaje w tekście rzeczowniki -posługuje się odpowiednimi formami liczby, rodzaju, przypadku -zna nazwy przypadków -rozróżnia rzeczowniki pospolite i własne -rozróżnia temat i końcówkę</p>	<p><i>Uczeń:</i> -potrafi wskazać oboczności tematowe -określić funkcje rzeczownika w zdaniu (podmiot, przydawka, dopełnienie -poprawnie zapisuje końcówki trudniejszych rzeczowników (alei, idei)</p>
<p>Przymiotnik.</p>	<p>-przymiotnik -kategoria liczby, rodzaju, przypadku -stopniowanie proste (regularne, nieregularne), opisowe</p>	<p><i>Uczeń potrafi:</i> -rozpoznaje przymiotniki, określa ich liczbę, rodzaj i przypadek -rozpoznaje przymiotniki nie podlegające stopniowaniu</p>	<p><i>Uczeń:</i> -wyróżnia przymiotnik jako określenie rzeczownika w zdaniu (przydawka) -poprawnie pisze „nie” z przymiotnikami -utworzyć stopień wyższy i najwyższy przymiotników (regularnych i nieregularnych)</p>
<p>Liczebnik.</p>	<p>-liczebnik główny, porządkowy, zbiorowy</p>	<p><i>Uczeń potrafi:</i> -rozróżnia liczebniki -poprawnie pisze zmiękczenia w liczebnikach -poprawnie akcentuje liczebniki -posługuje się różnymi formami liczebników w mowie i piśmie</p>	<p><i>Uczeń:</i> -poprawnie używa liczebników w tworzonych tekstach (mówionych i pisanych) -poprawnie łączy liczebnik zbiorowy z rzeczownikiem -rozróżnia formy przypadków liczebnika zbiorowego</p>
<p>Zaimek.</p>	<p>-zaimek rzeczowny, przymiotny, liczebnny, przysłowny</p>	<p><i>Uczeń potrafi:</i> -użyć zaimka jako zastępnika rzeczownika -wyjaśnia znaczenie zaimków w tekście i świadomie je stosuje</p>	<p><i>Uczeń:</i> -zna wzory odmian zaimków -stosuje różne formy zaimków, by uniknąć powtórzeń</p>

			-poprawnie odmienia zaimki
Przysłówek.	-przysłówek	<i>Uczeń potrafi:</i> -użyć przysłówka jako określenia czasowników -zapisać „nie” z przysłówkami w stopniu równym	<i>Uczeń:</i> -świadomie włącza do tekstu pisanego i mówionego przysłówki -używa stopniowanych form przysłówek
Przyimek i spójnik.	-przyimek prosty i złożony -spójnik	<i>Uczeń potrafi:</i> -tworzy poprawne wyrażenia przyimkowe -potrafi łączyć wyrazy i zdania za pomocą spójników	<i>Uczeń:</i> -poprawnie zapisuje przyimki złożone -dostrzega związek między przyimkiem a przypadkiem rzeczownika
Wykrzyknik i partykuła.	- wykrzyknik i partykuła	<i>Uczeń potrafi:</i> -rozpoznać i użyć wykrzyknika zgodnie z intencją	<i>Uczeń:</i> -rozpoznać i używać partykuły jako wzmocnienia
<u>Słownictwo i słowotwórstwo.</u>	-wyraz bliskoznaczny i przeciwstawny -związek frazeologiczny -podstawa słowotwórcza, formant -rodzina wyrazów -zapożyczenia	<i>Uczeń potrafi:</i> -podać wyraz przeciwstawny bez partykuły „nie” -wskazać wyraz podstawowy, pochodny, bliskoznaczny, przeciwstawny -obserwować budowę słowotwórczą wyrazu w związku z nauką ortografii -wyróżnia wyrazy pokrewne -tworzy wyrazy pochodne za pomocą znanych formantów -tworzy rodzinę wyrazów	<i>Uczeń:</i> -wyjaśnia znaczenie wyrazu na podstawie prostej etymologii lub analizy słowotwórczej -wyodrębnia podstawę słowotwórczą i formant -rozpoznaje formant przedrostkowy o przyrostkowy -poprawnie zapisuje wyrazy z przedrostkami
<u>Fonetyka.</u>	-głoski dźwięczne- bezdźwięczne, ustne- nosowe, twarde-miękkie	<i>Uczeń potrafi:</i> -rozróżnić cechy głosek (w aspekcie funkcjonalnym) -poprawnie je artykułuje i akcentuje wyrazy -poprawnie dzieli wyrazy na sylaby -poprawnie oznacza miękkość głosek -poprawnie pisze „ą”, „ę” w wyrazach	<i>Uczeń:</i> -poprawnie akcentuje wyrazy na 3 i 4 sylabie od końca -poprawnie zapisuje trudne wyrazy z upodobnieniami

Wymagania ponadpodstawowe wraz z siatką pojęć z niższej klasy należy w kolejnej klasie traktować jako wymagania podstawowe.

SZCZEGÓŁOWE TREŚCI PROGRAMOWE KLASA VII

	KONIECZNE	PODSTAWOWE	ROZSZERZAJĄCE	DOPEŁNIAJĄCE	WYKRACZAJĄCE
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje czytany utwór jako należący do <i>epiki, liryki</i> lub <i>dramatu</i>, • zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi, • wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: <i>pamiętnik, komedia, fraszka, tren, ballada, epepeja</i>), odróżnia je od rodzajów literackich, • wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych, • zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach, • stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi, • stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków, • wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać, 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach, • posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych, • wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki, • rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: <i>eufemizm, porównanie homeryckie, inwokację, symbol, alegorię</i>), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych, • poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych, • poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów, • wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory, • wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów, • w wypowiedziach posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich, • objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje środki stylistyczne w

	<p>uniwersalnymi wartościami,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem, • wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki, • wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał, • czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych, • rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy, • zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór, • zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury, • komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury, • wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu, • klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy, • rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w 	<p>utworów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór, • odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze, • rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki, wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury, • wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, • wyszukuje i porządkuje cytaty, • wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami 	<p>określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich,</p> <ul style="list-style-type: none"> • poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór, • interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze, • wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury, • twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy, • funkcjonalnie włącza cytaty do 	<p>swojej wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • poddaje ocenie utwory ze względu na ich wartość estetyczną, • odczytuje problematykę egzystencjalną i aksjologiczną poznawanych tekstów, • twórczo poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury, • porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury, • samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury, poddaje ocenie ich wartość estetyczną, • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone
--	---	---	--	--	--

		<p>tym: <i>wywiad i artykuł</i>),</p> <ul style="list-style-type: none"> znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<p>piśmiennictwa,</p> <ul style="list-style-type: none"> zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (<i>wywiad, artykuł</i>), znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<p>wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki, samodzielnie określa cechy gatunków dziennikarskich (<i>wywiad, artykuł</i>), analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich 	<p>informacje we własnej pracy,</p> <ul style="list-style-type: none"> biegle wskazuje w tekstach cechy <i>wywiadu, artykułu</i>, samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	<ul style="list-style-type: none"> komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny, zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów, poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem, rozpoznaje wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się, poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią, poprawnie akcentuje większość wyrazów, 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji, poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek, rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych, poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych, rozumie zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią wyrazów, poprawnie akcentuje wszystkie 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się, formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące

	<p>podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne według wzoru,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowy, • tworzy według wzoru imiesłowowy równoważnik zdania, • zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi, • stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, • stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, • nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli proste wyrazy na podstawę słotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne, • rozpoznaje rodzaje imiesłowów, • tworzy imiesłowowy równoważnik zdania, • podaje znaczenie powszechnie używanych skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa, • zauważa różnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi, • stosuje zasady etykiety językowej, • pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i używa różne rodzaje formantów, poprawnie analizuje budowę słotwórczą wyrazu, • rozumie zasady tworzenia imiesłowów, • przekształca imiesłowowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie, • używa poprawnych form skrótów i skrótowców, • rozpoznaje różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, • świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, • pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy 	<p>wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową,</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia rdzeń od podstawy słotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych, • wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłowów, • poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje, • określa funkcję skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa, • poprawnie używa różne style wypowiedzi i je rozpoznaje, • wyjaśnia zasady etykiety językowej, • pisze poprawnie, 	<p>obowiązujące normy</p> <ul style="list-style-type: none"> • świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne typy zdań i rodzaje wypowiedzeń, • dokonuje analizy słotwórczej wyrazów, wykorzystuje wiedzę o budowie wyrazów do wzbogacania własnych wypowiedzi, • wykorzystuje funkcjonalnie umiejętność tworzenia imiesłowów oraz wiedzę na temat skrótów i skrótowców w celu uzyskania precyzji wypowiedzi i wzbogacenia stylistycznego własnych tekstów, • bogaci swoje słownictwo, • wypowiada się swobodnie i
--	---	--	---	---	--

				zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty	kulturalnie w różnych sytuacjach, <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty
TWORZENIE WYPOWIEDZI	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się ustnie na podany temat, • stara się używać prostych środków retorycznych, • z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi, • pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad • stosuje akapity, • formułuje prostą tezę, • wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić, • przedstawia rzeczowe argumenty w 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych, • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi, • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku, • stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy, 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne, • gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi, • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję, • stosuje akapity jako spójne całości myślowe, • formułuje tezę i hipotezę, 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi, • funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę, • samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi, • samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się, realizując zamierzony cel, • wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne, • samodzielnie planuje pracę, notuje w sposób twórczy, gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł, • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując funkcjonalnie różnorodne środki

	<p>dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stara się podać przykłady ilustrujące argumenty, • z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania, • rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza), • formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu, • głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza, • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji, • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, • podaje przykłady ilustrujące argumenty, • formułuje proste wnioski, • rozpoznaje w tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów, • przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, • podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty, • formułuje wnioski wynikające z argumentacji, • rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji, • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, • dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), • formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu, • głośno czyta i recytuje teksty, 	<p>przemówienie, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje rytm akapitowy, • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, • swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów, • podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty, • podsumowuje rozważania, samodzielnie formułuje wnioski, • rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, • wskazuje ich funkcję, • zna i stosuje podstawowe zasady 	<p>językowe,</p> <ul style="list-style-type: none"> • twórczo i funkcjonalnie stosuje rytm akapitowy, • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, • wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny, • podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony, • samodzielnie formułuje wnioski, • rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji, • twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu, • formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące warstwy znaczeń naddanych w utworze,
--	--	---	--	--	---

		<p>cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje),</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, • głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej 	<p>dobierając odpowiednie tempo i intonację</p>	<p>etyki wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), • formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu, • interpretuje głosowo utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków wyrazu
SAMOKSZTAŁCENIE	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, • rozwija nawyk systematycznego uczenia się, • uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych, • uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji, • uczy się systematycznie, • uczestniczy w projektach edukacyjnych, • podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału, • rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną, • rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, • stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie, • aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej, • uczestniczy w życiu kulturalnym swojego 	<ul style="list-style-type: none"> • pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji, • rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii, • bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp. • aktywnie 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł, • ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji, • z zaangażowaniem włącza się w realizację projektów edukacyjnych, • aktywnie, z sukcesami bierze udział w konkursach,

		<p>swoje zdanie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie 	regionu	uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu	<p>wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.,</p> <ul style="list-style-type: none"> • występuje w roli lidera grupy, • aktywnie i świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym regionu
LEKTURY OBOWIĄZKOWE I UZUPEŁNIAJĄCE	<ul style="list-style-type: none"> • czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami 	<ul style="list-style-type: none"> • chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych

WYMAGANIA EDUKACYJNE ORAZ SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO.

1. Wymagania edukacyjne są to zamierzone osiągnięcia i kompetencje uczniów na poszczególnych etapach kształcenia w zakresie wiadomości, umiejętności i postaw uczniowskich. Określają, co uczeń powinien wiedzieć, rozumieć i umieć po zakończeniu procesu nauczania.
2. Przyjmuje się następujący sposób klasyfikacji treści nauczania na poszczególne poziomy wymagań:

POZIOM	KATEGORIA	STOPIEŃ WYMAGAŃ
WIADOMOŚCI	Zapamiętanie wiadomości	Wymagania konieczne (K)
	Zrozumienie wiadomości	Wymagania podstawowe (P)
UMIEJĘTNOŚCI	Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych	Wymagania rozszerzające (R)
	Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych	Wymagania dopełniające (D)
		Wymagania wykraczające (W)

3. Przedmiotem oceny jest:

- A/ zakres opanowanych wiadomości
- B/ rozumienie materiału naukowego
- C/ umiejętność w stosowaniu wiedzy (umiejętności)
- D/ kultura przekazywania wiadomości (postawa – aktywność)

4. Oceny dzielą się na:

- A/ bieżące (częstkowe)
- B/ śródroczne
- C/ końcoworoczne

5. Podstawową rolę w ocenianiu pełni kontrola ciągła, bezpośrednia i bieżąca, w toku codziennych zajęć.

Obejmuje ona obserwację pracy poszczególnych uczniów ich zachowań i zaangażowania, analizę osiągniętych sprawności, umiejętności współpracy z innymi, wypowiedzenia się itp.

6. Kontrola doraźna obejmuje:

- sprawdziany (obejmujące niewielką partię materiału i trwające około 15 minut)
- dyktanda (utrwalające, pisanie ze słuchu i z pamięci)
- prace klasowe stylistyczne i z gramatyki (minimum po 1 w semestrze; obejmujące większą partię materiału i trwające 1 godzinę lekcyjną)

- testy sprawdzające sumujące (obejmujące dział programowy lub badający osiągnięte kompetencje, trwające co najmniej jedną godzinę lekcyjną)
- testy sprawdzające diagnostyczne (obejmujące niewielką liczbę zadań)
- testy sprawdzające znajomość treści lektury
- prace domowe (pisemne, plastyczne oraz materiały gromadzone przez uczniów –portfolio), podlegają sprawdzeniu, ale nie zawsze ocenie w formie stopnia
- czytanie głośne i ciche (w tym test czytania ze zrozumieniem)
- odpowiedzi ustne
- recytację
- udział w dyskusji
- przygotowanie referatu
- pracę w grupach i samodzielnie
- przygotowanie prezentacji indywidualnych i zespołowych
- opracowanie i wykonanie pomocy dydaktycznych
- rozmowę z uczniem
- aktywność na zajęciach
- pracę pozalekcyjną, np. konkursy, koła zainteresowań itp.

7. Przy ocenianiu prac testowych, sprawdzianów, prac klasowych stosuje się następującą skalę punktacyjną:

0% - 39% ocena niedostateczna

40%- 50% ocena dopuszczająca

51%- 74% ocena dostateczna

75%- 89% ocena dobra

90%- 99% ocena bardzo dobra

100%-celujący

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który otrzyma maksymalną ilość punktów z pracy i rozwiąże zadania dodatkowe.

8. Przy ocenianiu dyktanda stosuje się następującą skalę punktacji:

8 błędów podstawowych - niedostateczny

6 błędów podstawowych - dopuszczający

4 błędy podstawowe - dostateczny

2 błędy podstawowe- dobry

0 błędów podstawowych- bardzo dobry

9. Przy ocenie prac pisemnych i literackich (wypracowania), oprócz błędów ortograficznych i interpunkcyjnych ocenia się również:

- przedstawienie tematu
- kompozycję
- poprawność językową (zasób słownictwa, poprawne użycie słów, poprawne połączenia wyrazów, właściwe użycie związków frazeologicznych, poprawna budowa zdania, użycie poprawnych form wyrazów)
- czytelność zapisu

Kryteria oceny dla poszczególnych form wypowiedzi:

- Zaproszenie

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem
II	Zamieszczenie informacji odpowiadających na pytania: kto zaprasza? i kogo?	0-1	Podpis pod zaproszeniem i informacje o adresacie
III	Zamieszczenie informacji odpowiadających na pytania: na co? (w jakim celu?) , kiedy? gdzie?	0-1	Nazwa uroczystości, dzień, miesiąc, rok, godzina, miejsce uroczystości, imprezy
IV	Charakterystyczne cechy formy wypowiedzi	0-1	Stosuje słownictwo perswazyjne (wprowadza przysłowki typu: <i>uprzejmie, pięknie, serdecznie</i> ; przymiotniki grzecznościowe, np. <i>kochany, drogi, wielce szanowny</i> ; konstrukcje typu: <i>Mam zaszczyt zaprosić..., To spotkanie nie może obejść się bez Ciebie</i>)
V	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
VI	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
VII	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
VIII	Estetyka zapisu, graficzne rozplanowanie tekstu, kompozycja	0-1	Dopuszczalne 1 estetyczne skreślenie; czystość, czytelność zapisu
		8p.	

- [Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria V i VII.]

- Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

- 8 p. [bez żadnego błędu] -> celujący
- 8 p. -> bardzo dobry
- 6 p. -> dobry
- 5 p. -> dostateczny
- 3 p. -> dopuszczający
- 0 p. – 2 p. -> niedostateczny

- **Opowiadanie**

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem
II	Stopień realizacji tematu	0-2	Punktujemy od całkowitego wyczerpania tematu do pobieżnej jego znajomości
III	Przedstawienie przyczynowo-skutkowego toku wydarzeń	0-1	
IV	Kompozycja	0-1	Odpowiednio: wstęp, rozwinięcie, zakończenie
V	Urozmaicenie wypowiedzi	0-1	Dodanie opisu, dialogu, bogactwa leksyki, wyrażeń określających emocje, stosowanie nawiązań między zdaniami i elementami kompozycyjnymi
VI	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalne 2 błędy
VII	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalne 3 błędy
VIII	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalne 3 błędy
IX	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów	0-1	Czystość, czytelność zapisu; stosuje akapity. Dopuszczalne 2-3 estetyczne skreślenia;
		10p.	

- Uwagi: minimum 1 strona A5
- *[Jeżeli praca nie spełnia kryterium objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium VI, VII, VIII przyznaje się 0 punktów, zaś w kryterium II – 1 punkt.]*

- *[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VI i VIII.]*
- Propozycja przeliczenia punktów na oceny:
 - 10 p. [bez żadnego błędu] → celujący
 - 10 p. → bardzo dobry
 - 8 p. → dobry
 - 6 p. → dostateczny
 - 4 p. → dopuszczający
 - 0 p. – 3 p. → niedostateczny

Opowiadanie z dialogiem

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem
II	Stopień realizacji tematu	0-2	Punktujemy od całkowitego wyczerpania tematu do pobieżnej jego znajomości
III	Przedstawienie przyczynowo-skutkowego toku wydarzeń	0-1	
IV	Kompozycja	0-1	Odpowiednio: wstęp, rozwinięcie, zakończenie
V	Urozmaicenie wypowiedzi	0-1	Dodanie opisu, bogactwa leksyki, wyrażeń określających emocje, stosowanie nawiązań między zdaniami i elementami kompozycyjnymi
VI	Poprawnie zapisany dialog	0-1	Każda kolejna wypowiedź zapisana od nowej linii, od myślnika, wielką literą
VII	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalne 2 błędy
VIII	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalne 3 błędy
IX	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalne 3 błędy
X	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów	0-1	Czystość, czytelność zapisu; stosuje akapity. Dopuszczalne 2-3 estetyczne skreślenia;
		11p.	

Uwagi: minimum 1 strona A5

[Jeżeli praca nie spełnia kryterium objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium VII, VIII, IX przyznaje się 0 punktów, zaś w kryterium II – 1 punkt.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VII i IX.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

11 p. [bez żadnego błędu] → celujący

10 p. → bardzo dobry

8 p. → dobry

6 p. → dostateczny

4 p. → dopuszczający

0 p. – 3 p. → niedostateczny

Opis postaci

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem
II	Rozwinięcie tematu	0-4	Obecność podstawowych elementów: 1. przedstawienie postaci 1p. 2. opis wyglądu zewnętrznego 1p. 3. nazwanie cech i ich uzasadnienie 1p. 4. ocena własna 1p.
III	Bogactwo leksyki	0-1	Porównania, epitety, frazeologizmy itp.
IV	Spójność i logiczne uporządkowanie opisu; kompozycja	0-1	Odpowiednio: wstęp, rozwinięcie, zakończenie
V	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalne 2 błędy
VI	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalne 3 błędy
VII	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalne 3 błędy
VIII	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów	0-1	Czystość, czytelność zapisu;

			stosuje akapity. Dopuszczalne 2-3 estetyczne skreślenia;
		11p.	

Uwagi: minimum 1 strona A5

[Jeżeli praca nie spełnia kryterium objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium V, VI, VII przyznaje się 0 punktów.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria V i VII.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

11 p. [bez żadnego błędu] -> celujący

10 p. -> bardzo dobry

8 p. -> dobry

6 p. -> dostateczny

4 p. -> dopuszczający

0 p. – 3 p. -> niedostateczny

Opis dzieła sztuki

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem; opowiadanie nie może dominować nad opisem
II	Krótką informacją o dziele i jego twórcy.	0-1	
III	Określenie tematyki obrazu.	0-1	Np. portret, martwa natura, scena batalistyczna, scena rodzajowa, malarstwo abstrakcyjne, akt...
IV	Określa położenie elementów względem siebie.	0-1	Np. na pierwszym planie, po lewej stronie.
V	Nazwanie cech charakterystycznych dla poszczególnych elementów, np. ich kształt, wielkość, kolor	0-1	Nie wystarcza pojedyncze stwierdzenie ani wskazanie tylko jednej cechy dla różnych elementów
VI	Określenie nastroju	0-1	
VII	Sformułowanie własnych wrażeń lub refleksji	0-1	
VIII	Spójność i logiczne uporządkowanie opisu; kompozycja	0-1	Odpowiednio: wstęp, rozwinięcie, zakończenie
IX	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalne 2 błędy

X	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalne 3 błędy
XI	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalne 3 błędy
XII	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów	0-1	Czystość, czytelność zapisu; stosuje akapity. Dopuszczalne 2-3 estetyczne skreślenia;
		12 p.	

Uwagi: minimum 1 strona A5

[Jeżeli praca nie spełnia kryterium objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium IX, X, XII przyznaje się 0 punktów.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria IX i XI.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

12 p. [bez żadnego błędu] → celujący

11 p. → bardzo dobry

9 p. → dobry

7 p. → dostateczny

4 p. → dopuszczający

0 p. – 3 p. → niedostateczny

Opis krajobrazu

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem; opowiadanie nie może dominować nad opisem
II	Określa położenie elementów względem siebie.	0-1	Np. na pierwszym planie, po lewej stronie.
III	Nazwanie cech charakterystycznych dla poszczególnych elementów, np. ich kształt, wielkość, kolor	0-1	Nie wystarcza pojedyncze stwierdzenie ani wskazanie tylko jednej cechy dla różnych elementów
IV	Określenie nastroju	0-1	
V	Sformułowanie własnych wrażeń lub refleksji	0-1	
VI	Spójność i logiczne uporządkowanie opisu; kompozycja	0-1	Odpowiednio: wstęp, rozwinięcie, zakończenie
VII	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalne 2 błędy

VIII	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalne 3 błędy
IX	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalne 3 błędy
X	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów	0-1	Czystość, czytelność zapisu; stosuje akapity. Dopuszczalne 2-3 estetyczne skreślenia;
		10 p.	

Uwagi: minimum 1 strona A5

[Jeżeli praca nie spełnia kryterium objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium VII, VIII, IX przyznaje się 0 punktów.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VII i IX.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

10 p. [bez żadnego błędu] → celujący

10 p. → bardzo dobry

8 p. → dobry

6 p. → dostateczny

4 p. → dopuszczający

0 p. – 3 p. → niedostateczny

Opis przedmiotu

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem; opowiadanie nie może dominować nad opisem
II	Stopień realizacji tematu	0-2	Punktujemy od całkowitego wyczerpania tematu do pobieżnej jego znajomości
III	Stosowanie różnorodnych przymiotników przy opisywaniu elementów przedmiotu	0-1	Przymiotniki określające np. kształt, wielkość, kolor, materiał
IV	Stosowanie słownictwa sytuującego względem siebie opisywane elementy przedmiotu	0-1	Sformułowania typu; na górze, z tyłu, pod spodem, bliżej, z lewej strony ...
V	Sformułowanie własnych wrażeń, refleksji dotyczących opisanego przedmiotu	0-1	
VI	Spójność i logiczne uporządkowanie opisu;	0-1	Odpowiednio: wstęp, rozwinięcie, zakończenie

	kompozycja		
VII	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalne 2 błędy
VIII	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalne 2 błędy
IX	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalne 3 błędy
X	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów	0-1	Czystość, czytelność zapisu; stosuje akapity. Dopuszczalne 2-3 estetyczne skreślenia;
		11p.	

Uwagi: minimum 1 strona A5

[Jeżeli praca nie spełnia kryterium objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium VII, VIII, IX przyznaje się 0 punktów, zaś w kryterium II – 1 punkt.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VII i IX.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

11 p. [bez żadnego błędu] -> celujący

10 p. -> bardzo dobry

8 p. -> dobry

6 p. -> dostateczny

4 p. -> dopuszczający

0 p. – 3 p. -> niedostateczny

Ogłoszenie / zawiadomienie

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem
II	Uwzględnienie niezbędnych elementów	0-2	Obecność podstawowych elementów: termin, miejsce, cel, kontakt, ew. dodatkowe uwagi na temat sprawy, nadawcy.
III	Zwięzłość, rzeczowość oraz informacyjny charakter wypowiedzi	0-1	Podaje informacje w sposób zwięzły, precyzyjny i uporządkowany.

IV	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
V	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
VI	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
VII	Właściwy układ graficzny, estetyka zapisu.	0-1	Nagłówek, treść, podpis; przejrzystość zapisu. Czystość, czytelność zapisu. Dopuszczalne 1 estetyczne skreślenie;
		8p.	

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria IV i VI.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

8 p. → bardzo dobry

6 p. → dobry

5 p. → dostateczny

3 p. → dopuszczający

0 p. – 2 p. → niedostateczny

Kartka pocztowa wraz z adresem

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem. Dobór słownictwa dostosowany do osoby adresata oraz wyrażonej treści.
II	Poprawne zaadresowanie kartki	0-1	Umieszczenie we właściwych miejscach <u>niezbędnych</u> elementów adresu: -imię (inicjał) i nazwisko, -ulica z numerem domu, wieś z numerem domu, -kod pocztowy i nazwa miejscowości z siedzibą poczty.
III	Bezpośredni lub pośredni zwrot do adresata oraz podpisanie kartki przez nadawcę; miejscowość i data	0-1	
IV	Kompozycja	0-1	
V	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
VI	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalny 1 błąd

VII	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
VIII	Właściwy układ graficzny, estetyka zapisu.	0-1	Czystość, czytelność zapisu. Dopuszczalne 1 estetyczne skreślenie;
		8p.	

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria V i VII.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

8 p. [bez żadnego błędu] -> celujący

8 p. -> bardzo dobry

6 p. -> dobry

5 p. -> dostateczny

3 p. -> dopuszczający

0 p. – 2 p. -> niedostateczny

List - prywatny / oficjalny

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem. Dobór słownictwa dostosowany do osoby adresata oraz wyrażonej treści.
II	Stopień realizacji tematu	0-2	Punktujemy od całkowitego wyczerpania tematu do pobieżnej jego znajomości
III	Obecność elementów charakterystycznych dla listu	0-1	Miejscowość, data, nagłówek, podpis
IV	Odpowiedni układ graficzny. estetyka zapisu	0-1	Właściwe rozmieszczenie charakterystycznych elementów, akapity, odstępy, marginesy;
V	Kompozycja. Trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji.	0-1	Wstęp, rozwinięcie, zakończenie
VI	Obecność zwrotów do adresata	0-1	2-3 poza nagłówkiem
VII	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalne 2 błędy
VIII	Poprawność ortograficzna	0-2	- 1p. przyznajemy za poprawną pisownię (wielką literą) wszystkich zwrotów do adresata, np. <i>Kochana Mamo, Szanowny Panie Burmistrzu;</i>

			- 1p. przyznajemy za poprawność ortograficzną (dopuszczalne 3 błędy)
IX	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalne 3 błędy
X	Estetyka zapisu	0-1	Czystość, czytelność zapisu. Dopuszczalne 2-3 estetyczne skreślenia
		12p.	

Uwagi: minimum 1 strona A5

[Jeżeli praca nie spełnia kryterium objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium VII, VIII, IX przyznaje się 0 punktów, zaś w kryterium II – 1 punkt.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VII i IX.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

11 p. [bez żadnego błędu] -> celujący

10 p. -> bardzo dobry

8 p. -> dobry

6 p. -> dostateczny

4 p. -> dopuszczający

0 p. – 3 p. -> niedostateczny

Instrukcja

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróznicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem
II	Zachowanie logicznego układu podawanych kolejno poleceń	0-1	Podaje kolejność i sposób wykonania, nie zapominając o przysłówkach typu: <i>dokładnie, powoli, energicznie</i>
III	Rzeczowość i komunikatywność	0-1	Pisanie w prosty sposób, zrozumiały dla każdego odbiorcy
IV	Konsekwencja użytych form czasowników	0-1	Uczeń stosuje bezokoliczniki, formy trybu rozkazującego lub formy 1. osoby liczby mnogiej
V	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalne 2 błędy
VI	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalne 2 błędy
VII	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalny 1 błąd

VIII	Przejrzysty układ graficzny; estetyka zapisu	0-1	Zapis w punktach, czytelne akapity; Czystość, czytelność zapisu. Dopuszczalne 1 estetyczne skreślenie
		8p.	

Uwagi: minimum 1/2 strona A5

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria V i VII.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

8 p. [bez żadnego błędu] → celujący

8 p. → bardzo dobry

6 p. → dobry

5 p. → dostateczny

3 p. → dopuszczający

0 p. – 2 p. → niedostateczny

Przepis kulinarny

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem
II	Zachowanie logicznego układu podawanych czynności dotyczących postępowania ze składnikami. Rzeczowość i komunikatywność	0-1	Podaje kolejność i sposób wykonania; stosuje wyrazy i wyrażenia wskazujące zależności czasowe, np. najpierw, później, następnie, jednocześnie, na koniec. Pisanie w prosty sposób, zrozumiały dla każdego odbiorcy
III	Konsekwencja użytych form czasowników	0-1	Uczeń stosuje bezokoliczniki, formy trybu rozkazującego lub formy 1. osoby liczby mnogiej
IV	Kompozycja; dwuczęściowy zapis: - podanie składników, - informacje o kolejności czynności	0-1	
V	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalne 2 błędy
VI	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalne 2 błędy

VII	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
VIII	Przejrzysty układ graficzny; estetyka zapisu	0-1	Czystość, czytelność zapisu. Dopuszczalne 1 estetyczne skreślenie
		8p.	

Uwagi: minimum 1 strona A5

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria V i VII.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

8 p. [bez żadnego błędu] → celujący

8 p. → bardzo dobry

6 p. → dobry

5 p. → dostateczny

3 p. → dopuszczający

0 p. – 2 p. → niedostateczny

Dialog

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem;
II	Dialog ma określoną objętość	0-1	
III	Logiczne powiązanie ze sobą poszczególnych wypowiedzi; Rozmowa stanowi spójną, zamkniętą całość	0-1	rozmowa ma wstęp, rozwinięcie, zakończenie
IV	Poprawnie zapisany dialog	0-1	Każda kolejna wypowiedź zapisana od nowej linii, od myślnika, wielką literą
V	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalne 2 błędy
VI	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalne 2 błędy
VII	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalne 2 błędy
VIII	Estetyka zapisu	0-1	Czystość, czytelność zapisu; Dopuszczalne 1-2 estetyczne skreślenia;
		8p.	

Uwagi: minimum 1/2 strona A5

[Jeżeli praca nie spełnia kryterium objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium V, VI, VII przyznaje się 0 punktów.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria V i VII.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

8 p. [bez żadnego błędu] → celujący

8 p. → bardzo dobry

6 p. → dobry

5 p. → dostateczny

3 p. → dopuszczający

0 p. – 2 p. → niedostateczny

Sprawozdanie

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem;
II	Zamieszczenie informacji o miejscu, czasie i uczestnikach wydarzeń	0-1	Punkty przyznajemy za podanie wszystkich informacji
III	Stopień realizacji tematu	0-2	Punktujemy od całkowitego wyczerpania tematu do pobieżnej jego znajomości
IV	Konsekwentne stosowanie składni: - czasowniki czasie przeszłym (w liczbie pojedynczej lub mnogiej), - osobowa lub nieosobowa forma czasowników.	0-1	
V	Chronologiczny układ wydarzeń; Stosowanie słownictwa informującego o kolejności wydarzeń	0-1	Np. później, potem, następnie...
VI	Ocena wydarzeń z punktu widzenia świadka bądź uczestnika	0-1	Sformułowanie wrażeń, refleksji
VII	Spójność i logiczne uporządkowanie; kompozycja	0-1	Odpowiednio: wstęp, rozwinięcie, zakończenie
VIII	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalne 2 błędy

IX	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalne 2 błędy
X	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalne 3 błędy
XI	Estetyka zapisu i uwzględnienie akapitów	0-1	Czystość, czytelność zapisu; stosuje akapity. Dopuszczalne 2-3 estetyczne skreślenia;
		12p.	

Uwagi: minimum 1 strona A5

[Jeżeli praca nie spełnia kryterium objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium VIII, IX, X przyznaje się 0 punktów, zaś w kryterium III – 1 punkt.]

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VIII i X.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

12 p. [bez żadnego błędu] → celujący

11 p. → bardzo dobry

9 p. → dobry

7 p. → dostateczny

4 p. → dopuszczający

0 p. – 3 p. → niedostateczny

Plan ramowy

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem;
II	Wybranie z tekstu najważniejszych informacji;	0-1	Zapis notatki w kilku punktach, w zależności od obszerności tekstu
III	Konsekwentny zapis punktów planu pod względem rodzaju wypowiedzeń	0-1	Równoważniki zdań lub zdania
IV	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
V	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
VI	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
VII	Estetyka zapisu	0-1	Czystość, czytelność zapisu; Dopuszczalne 1 estetyczne skreślenie;

		7p.	
--	--	-----	--

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria IV i VI.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

7 p. → bardzo dobry

6 p. → dobry

4 p. → dostateczny

3 p. → dopuszczający

0 p. – 2 p. → niedostateczny

Plan szczegółowy

Nr	Kryteria	Liczba punktów	Zróżnicowanie punktacji i uwagi dotyczące kryteriów
I	Zrozumienie tematu, zastosowanie odpowiedniej formy	0-1	Pisze zgodnie z poleceniem;
II	Wybranie z tekstu najważniejszych informacji;	0-1	Zapis notatki w kilku punktach, w zależności od obszerności tekstu
III	Umiejętne uzupełnienie treści punktów podpunktami	0-1	
IV	Konsekwentny zapis punktów planu pod względem rodzaju wypowiedzeń	0-1	Równoważniki zdań lub zdania
V	Poprawny i konsekwentny zapis punktów i podpunktów planu	0-1	Np. 1.a) b)
VI	Poprawność językowa	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
VII	Poprawność ortograficzna	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
VIII	Poprawność interpunkcyjna	0-1	Dopuszczalny 1 błąd
IX	Estetyka zapisu	0-1	Czystość, czytelność zapisu; Dopuszczalne 1 estetyczne skreślenie;
		9p.	

[Jeżeli uczeń nie wyznacza granicy zdań, nie przyznaje się punktów za kryteria VI i VIII.]

Propozycja przeliczenia punktów na oceny:

9 p. [bez żadnego błędu] → celujący

9 p. → bardzo dobry

- 7 p. -> dobry
 5 p. -> dostateczny
 3 p. -> dopuszczający
 0 p. - 2 p. -> niedostateczny

Rozprawka

Kryteria	Punktacja
I TEMAT (0 – 8)*	
1. Zgodność pracy z tematem	0 – 1p.
2. Sformułowanie tezy	0 – 1p.
3. Użycie co najmniej trzech trafnych argumentów	0 – 1p.
4. Rozwinięcie pierwszego argumentu	0 – 1p.
5. Rozwinięcie drugiego argumentu	0 – 1p.
6. Podsumowanie rozważań (<i>wnioski, uogólnienia, refleksje, nie wystarczy powtórzenie tezy</i>)	0 – 1p.
7. Poprawność pracy pod względem merytorycznym	0 – 1p.
8. Umiejętne i celowe wprowadzenie cytatu, pytania retorycznego	0 – 1p.
II KOMPOZYCJA (0 – 3)**	
8. Trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji	0 – 1p.
9. Spójność tekstu	0 – 1p.
10. Logiczność (nie występują nieuzasadnione powtórzenia)	0 – 1p.
III JĘZYK I STYL (0 – 4)**	

11. Poprawność językowa	0 – 3p. [0 – 3bł. → 3p. 4bł. → 2p. 5bł. – 6 bł. → 1p. 7bł. ... → 0p.]	
12. Funkcjonalność stylu (<i>styl odpowiedni do formy wypowiedzi</i>)	0 – 1p.	
IV ZAPIS (0 –)**		
13. Poprawność ortograficzna	0 – 2p. [0bł. → 2p. 1bł. → 1p. 2bł. → 0p.]	
14. Poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne 3 błędy, dla uczniów z dysleksją dopuszczalnych 6 błędów)	0 – 1p.	
15. Estetyka zapisu (czystość, czytelność, brak skreśleń) oraz poprawne graficzne rozmieszczenie tekstu (akapity, marginesy)	0 – 1p.	

10. Każdej ocenie bieżącej przyporządkowuje się liczbę, oznaczającą jej wagę w hierarchii ocen.

Formy aktywności i ich waga:

Formy aktywności	Waga oceny	Kolor zapisu
Kartkówka z ostatniego tematu.	1	czarny
Przygotowanie do lekcji (zeszyt, ćwiczenia, przybory, materiały inne)	1	czarny
Aktywność na lekcji oraz jej brak (praca na zajęciach, w grupach, wykonanie pomocy w ramach przedmiotu)	1	czarny
Udział w konkursach.	1	czarny

Prezentacja referatu.	1	czarny
Recytacja.	1	czarny
Czytania.	1	czarny
Czytanie ze zrozumieniem.	2	czarny
Osiągnięcia w konkursach- etap szkolny.	2	czarny
Osiągnięcia w konkursach- etap rejonowy.	4	czarny
Osiągnięcia w konkursach- etap wojewódzki, ogólnopolski.	5	czarny
Praca domowa (w tym wypracowanie).	2	czarny
Odpowiedź ustna.	2	czarny
Dyktando.	2	czerwony
Wypracowanie pisane na lekcji.	3	czerwony
Sprawdzian ze znajomości lektury.	3	czarny
Sprawdzian z 2-3 lekcji.	4	czerwony
Praca klasowa.	5	czerwony
Test z całego działu.	5	czerwony

11.Przy ustalaniu poszczególnych stopni wymagań edukacyjnych obowiązują następujące kryteria:

	STOPIEŃ WYMAGAŃ			
	K	P	R	D
Zakres celów	Znajomość podstawowych pojęć, terminów, faktów, praw, zasad, reguł, treści naukowych. Elementarny poziom rozumienia tych wiadomości. Uczeń nie powinien ich mylić między sobą.	Uczeń potrafi przedstawić wiadomości w innej formie niż je zapamiętał, potrafi wytłumaczyć wiadomości, zinterpretować je, streścić i uporządkować, uczynić podstawą prostego wnioskowania.	Opanowanie przez ucznia umiejętności praktycznego posługiwania się wiadomościami według podanych mu wzorów. Uczeń umie stosować wiadomości w sytuacjach podobnych do ćwiczeń szkolnych.	Opanowanie przez ucznia umiejętności formułowania problemów, dokonywania analizy i syntezy nowych zjawisk. Formuluje plan działania, tworzy oryginalne rozwiązania.

Konkretne określenie (czasowniki operacyjne)	nazwać, zdefiniować, wymienić, zidentyfikować, wskazać, wyliczyć, zarecytować, przeczytać, opowiedzieć	wyjaśnić, streścić, rozróżnić, zilustrować	porównać, zastosować, sklasyfikować, określić, narysować, zaprojektować, scharakteryzować, wybrać sposób, wykreślić, zaznaczyć	udowodnić, ocenić, wykryć, zanalizować, zaproponować, zaplanować
--	--	--	--	--

12. Kryteria wymagań edukacyjnych na poszczególne stopnie szkolne obowiązujące przy ocenie bieżącej oraz śródrocznej i końcoworocznej:

ZAKRES WYMAGAŃ				
Konieczne	Podstawowe	Rozszerzające	Dopelniające	STOPIEŃ
-	-	-	-	niedostateczny (1)
+	-	-	-	dopuszczający (2)
+	+	-	-	dostateczny (3)
+	+	+	-	dobry (4)
+	+	+	+	bardzo dobry (5)
Wymagania wykraczające				celujący (6)

ZASADY POPRAWIANIA OCEN

1. Każdy uczeń ma prawo do poprawy niedostatecznych ocen częściowych według następujących zasad:

- wszystkie prace klasowe – w ciągu 1 tygodnia od daty otrzymania,
- 2 sprawdziany w semestrze – w ciągu 1 tygodnia od daty otrzymania,
- kartkówki, odpowiedzi ustne, prace domowe, testy czytania ze zrozumieniem, testy diagnostyczne – nie podlegają poprawie.

KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA UCZNIÓW ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

W stosunku do uczniów z dostosowaniem wymagań edukacyjnych (stwierdzone i zapisane w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną), stosowane są następujące ułatwienia:

1. Uczniowie mogą zdobyć mniej punktów, aby uzyskać ocenę dopuszczającą (dotyczy to sprawdzianów cichego czytania ze zrozumieniem, sprawdzianów z treści lektur obowiązkowych, sprawdzianów ze znajomości wybranych zagadnień z nauki o języku).

Kryteria oceny:

85% - bardzo dobry

65% - dobry

45% - dostateczny

23% - dopuszczający

2. Tolerancja błędów językowych, ortograficznych i interpunkcyjnych przy ocenianiu prac i ćwiczeń redakcyjnych wynosi 50% więcej pod warunkiem spełnienia kryterium długości pracy.

3. Uczniowie ze stwierdzoną **dysleksją rozwojową** mają prawo popełniać określone błędy, nie brane pod uwagę przy ocenie ich pracy:

W zakresie czytania:

- pomijanie wyrazów lub ich dodawanie, zniekształcanie wyrazów i odczytywanie innych, podobnych, w skutek domyślania się całego wyrazu na podstawie przeczytanych pierwszych liter
- gubienie się w tekście, pomijanie linii lub jej powtórne odczytywanie
- niepewność czytania krótkich wyrazów
- trudność dzielenia dłuższych wyrazów na sylaby i syntezywanie sylab w wyrazy we właściwym porządku
- pomijanie interpunkcji
- przestawianie liter w wyrazach
- niewłaściwe łączenie liter
- trudności ze zrozumieniem sensu czytanego tekstu przy nadmiernym skupianiu się na stronie technicznej czytania
- trudności w rozumieniu treści zawierającej pojęcia dotyczące orientacji przestrzenno- czasowych oraz struktur gramatyczno- logicznych
- mylenie pojęć, które są przyswajane werbalnie

W zakresie pisania:

- niski poziom graficzny i estetyczny pisma
- utrzymywanie się trudności z różnicowaniem liter: *p-b, p-g, u-n, m-w*.
- niewłaściwy dobór liter do głosek podobnych fonetycznie w wyniku ich niewłaściwego różnicowania: *t-d, p-b, m-n*.
- mylenie nazw liter, głosek
- niewłaściwe stosowanie małych i wielkich liter
- trudności w różnicowaniu wyrazów podobnie brzmiących

- dodawanie, pomijanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów
- tracenie wątku podczas zapisywania opowiadania
- problemy z odtwarzaniem struktur charakterystycznych dla form wypowiedzi
- nieprawidłowe rozmieszczenie pracy pisemnej w przestrzeni
- brak lub niewłaściwe używanie interpunkcji
- błędy typowo ortograficzne
- pomijanie drobnych elementów graficznych pisma

4. Nauczyciel uwzględnia przy ocenianiu uczniów z orzeczoną dysleksją indywidualne wytyczne zapisane w poszczególnych opiniach (np. wolne tempo pracy – więcej czasu na sprawdzianach).

5. Uczniowie z orzeczeniem stwierdzającym niski poziom intelektualny, zgodnie z zaleceniem Poradni Pedagogiczno- Psychologicznej, mają obniżone wymagania na poszczególne oceny. Przy ustalaniu poszczególnych stopni wymagań edukacyjnych dla uczniów z **obniżoną sprawnością intelektualną** obowiązują następujące kryteria:

STOPIEŃ WYMAGAŃ <u>obniżony w stosunku do przeciętnego ucznia</u>				
	K	P	R	D
Zakres celów	Znajomość <u>tylko najbardziej podstawowych</u> pojęć, terminów, faktów, praw, zasad, reguł, treści naukowych. Elementarny poziom rozumienia tych wiadomości. Uczeń ma prawo mylić je między sobą.	Uczeń potrafi przedstawić wiadomości w innej formie niż je zapamiętał (<u>ale wybranej przez siebie</u>), potrafi wytłumaczyć wiadomości, zinterpretować je, streścić i uporządkować, uczynić podstawą prostego wniosku (<u>z pomocą nauczyciela, dodatkowych objaśnień, poleceń</u>)	Opanowanie przez ucznia umiejętności praktycznego posługiwania się wiadomościami <u>przy pomocy nauczyciela, dodatkowych objaśnień, poleceń</u> . Potrafi samodzielnie interpretować, streszczać i porządkować treści.	Opanowanie przez ucznia umiejętności praktycznego posługiwania się wiadomościami według podanych mu wzorów. Uczeń umie stosować wiadomości w sytuacjach podobnych do ćwiczeń szkolnych.

Konkretne określenie (czasowniki operacyjne)	wymienić, wskazać, wyliczyć, przeczytać, opowiedzieć, nazwać	nazwać, zdefiniować, wymienić, zidentyfikować, wskazać, wyliczyć, zacytować, przeczytać, opowiedzieć	zilustrować, rozróżnić, wyjaśnić, streścić, interpretować	porównać, zastosować, sklasyfikować, określić, narysować, zaprojektować, scharakteryzować, wybrać sposób, wykreślić,
--	--	--	---	--

Kryteria wymagań edukacyjnych na poszczególne stopnie szkolne obowiązujące przy ocenie bieżącej oraz śródrocznej i końcoworocznej u dzieci z obniżoną sprawnością intelektualną:

ZAKRES WYMAGAŃ				
Konieczne	Podstawowe	Rozszerzające	Dopelniające	STOPIEŃ
-	-	-	-	niedostateczny (1)
+	-	-	-	dopuszczający (2)
+	+	-	-	dostateczny (3)
+	+	+	-	dobry (4)
+	+	+	+	bardzo dobry (5)
Wymagania wykraczające				celujący (6)

USTALENIA KOŃCOWE

1. Oceniamy:

- systematycznie
- rzetelnie
- sprawiedliwie

2. Oceny są jawne.

3. Uczeń ma prawo trzykrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji, np.

- brak pracy domowej
- brak zeszytu
- brak pomocy potrzebnych do lekcji
- niegotowość do odpowiedzi

4. *Zadania domowe*

- a) Każdy uczeń ma obowiązek bieżącego wykonywania zadań domowych.
- b) Trzykrotnie w ciągu półrocza uczeń może zgłosić przed lekcją nauczycielowi brak zadania bez konsekwencji otrzymania oceny niedostatecznej. Każdy następny brak pracy domowej to ocena niedostateczna wpisana do dziennika. Brak zadania należy uzupełnić w tym samym dniu.
- c) Uczniowie otrzymują również zadanie domowe, na którego wykonanie mają dłuższy czas (wypracowania, projekty, teksty do opanowania pamięciowego). Braku takiego zadania nie można usprawiedliwić, jest to równoznaczne z oceną niedostateczną.

5. Uzupełnianie zaległości

-Uczeń ma obowiązek uzupełnić zaległości (notatki w zeszycie, ćwiczenia) powstałe podczas nieobecności. Jeżeli jest to nieobecność spowodowana chorobą- ma na uzupełnienie tydzień. Jeżeli natomiast uczeń był nieobecny w szkole jeden dzień, kilka godzin (zawody sportowe, konkursy, wizyta u lekarza, sprawy rodzinne) notatka musi być uzupełniona w tym samym dniu, tak aby uczeń w dniu następnym nie miał w zeszycie ani w ćwiczeniach braków. Musi także uzupełnić zadane w dniu nieobecności zadanie domowe.

-Wszystkie zapowiedziane sprawdziany i prace klasowe są obowiązkowe

Jeżeli nieobecność ucznia jest nie dłuższa niż dwa dni, to ma on obowiązek napisania zapowiedzianej wcześniej pracy klasowej lub sprawdzianu na pierwszej lekcji po powrocie do szkoły. W przypadku nieobecności dłuższej niż dwa dni, uczeń ma obowiązek napisać zaległą pracę klasową w terminie tygodnia od powrotu do szkoły, ustalając wcześniej termin z nauczycielem. W przypadku niezaliczenia pracy w wymaganym terminie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną

-Uczeń, któremu udowodniono niesamodzielność podczas pisania sprawdzianu, pracy klasowej lub kartkówki otrzymuje za tę pracę ocenę niedostateczną. (odwracanie się, rozmawianie, odpisywanie, przepisywanie)

5. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych prac klasowych i sprawdzianów.
6. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej, uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
7. Uczeń winien każde nieprzygotowanie zgłosić przed lekcją.
 7. Aktywność na lekcji, np. częste zgłaszanie, udzielanie poprawnych odpowiedzi, aktywna praca w grupach może być oceniana plusami „+”. Za 3 „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą. Za 4 „-” uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
8. Na koniec semestru nie przewiduje się żadnych sprawdzianów poprawkowych i zaliczeniowych.
9. Przewidywaną ocenę semestralną i roczną nauczyciel podaje uczniowi na miesiąc przed radą klasyfikacyjną.

10. Jeżeli przewidywaną oceną semestralną lub roczną jest ocena niedostateczna, nauczyciel ma obowiązek poinformować o niej ucznia, a poprzez wychowawcę rodziców (prawnych opiekunów) na piśmie miesiąc przed radą klasyfikacyjną.

11. Ustalona przez nauczyciela na koniec roku szkolnego ocena niedostateczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu zgodnie z zasadami określonymi w WSO.

12. Nauczyciel może ustalić dodatkowe zasady niestojące w sprzeczności z PSO

oraz aktami prawnymi nadrzędnymi, np. dotyczące nieprzygotowań, form zaliczenia poszczególnych treści programowych, dokumentacji itp.

Opracowały: I. Perkowska, A. Dziwierek